

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXVIII. leto • 2017-2018 4

*Če ti ostane samo še en dih,
ga porabi za to, da rečeš hvala.*

Pam Brown

Kazalo

- 4 Duhovni pogledi
- 13 Papež Francišek Franciškovim
- 14 Svetopisemske ikone
- 16 Pogovor
- 21 Brezmadežna
- 23 Luč svete Klare
- 24 Biseri molitve
- 26 O Assisiju
- 28 Utrinki iz Assisija
- 29 Franciškov svetni red
- 32 Med minoriti
- 35 Otroci med nami
- 36 Reportaža
- 40 Utrip življenja
- 41 Obvestila

Naslovnica: *V dneh, ko nas Bog blagoslavlja in obsipava z darom zrelih pšeničnih polj, se mora poštenemu človeku v srcu poroditi izraz zahvale, na licih pa iskren nasmeh. Bog nas ima rad. Daje nam hrano za telo in dušo. Jezus uporabi kruh za euharistijo. Simbolika je zgovorna. Vsak od nas je zrno v Cerkvi. Mletje zrnja v moko so preizkušnje in trpljenje kot mlinski kamen, ki drobi naš napuh. Moki je treba dodati vodo, sol in kvas, ki odstrani pokvarjenost in z evangelijem prekvasi starega človeka v novega. Testo se šele v peči spremeni v dišeči kruh. Ogenj Svetega Duha naj posveti naše življenje v dišečo daritev. Iz hvaležnosti Bogu za dar življenja naj skupaj z Jezusom postanemo dišeč grizljaj ljubezni za druge. Grizljaj za večno življenje.*

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

– nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami
in BREZMADEŽNA. Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Dorica Emeršič, p. Martin Gašparič,
p. Danilo Holc, p. Igor Salmič, prov. minister, p. Jože Osvald,
p. Andrej M. Sotler, p. Damjan Tikvič, p. Janez Šamperl

Glavni urednik: p. Danilo Holc

Odgovorni urednik: p. Igor Salmič, prov. minister

Tehnični urednik: p. Tomaž Majcen

Fotografije: Ubald Trnkoczy, Marjan Petek, družina Rozman, p. Andrej Šegula, Andrej Rašl, Karina Laura Branovič, Toni Verdenik in arhiv

Lektorica: Hedvika Dermol Hvala

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana (Jože Šenk)

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Trubarjeva 80, 1000 Ljubljana

Elektronska pošta: danilo.holc@rkcc.si

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Fotografija na naslovnici: Ubald Trnkoczy

ISSN 1854-7990

In Kristusov mir naj kraljuje v vaših srcih /.../, in bodite hvaležni (Kol 3,15)

Ko je apostol Pavel zapisal zgornje besede, je gotovo imel pred očmi svojega učitelja Jezusa, ki se je pred vsakim pomembnim dejanjem najprej zazrl v nebo in se svojemu nebeškemu Očetu zahvalil. Spomnimo se samo Njegovih besed, ki jih duhovnik ponavlja pri vsaki daritvi svete maše: »/.../ vzel je kruh, se zahvalil ... vzel je kelih, se zahvalil ...« Če Bog Sin kljub svoji vsemo- gočnosti čuti potrebo, da se zahvaljuje Očetu, koliko bolj moramo biti mi v svoji nepopolnosti hvaležni za vse prejete darove. Kaj pravzaprav imamo, če nam ne bi bilo podarjeno, začenski z življenjem? Mar

ne prihaja vsaka dobra misel, vsaka ideja, ki se rodi v naših možganih iz Božjega navdiha? V svoji prevzetnosti in napuhu si vse to prilaščamo, zato da se lahko hvalimo, namesto da bi bili hvaležni. Ali smo dovolj hvaležni za čas in prostor, za to čudovito stvarstvo, živo in neživo, odkrito in še neodkrito, za čudovite zakonitosti na ravni najmanjših delcev ali pa kozmičnih razsežnosti? Če bomo dovolj hvaležni in spoštljivi, nam bo neskončno dobri in usmiljeni Oče dopustil vpogled v še večje skrivnosti svojega stvariteljskega načrta.

»Hvaležnost je ključ, ki odpira vsa vrata,« nam je na duhovnih vajah pred leti zatrdil duhovni voditelj. Koliko težav in duševnih stisk v

družinah, na delovnih mestih, v raznih skupnostih, občestvih in bratstvih bi bilo manj, če bi bili bolj hvaležni. Po sestrah in bratih mi Gospod govori o ljubezni, dobroti, veselju, strpnosti, prijateljstvu, ponižnosti, skromnosti, pokorščini in odpuščanju, vztrajanju v dobrem, tudi o hvaležnosti ... Na tem svetu smo vsi učitelji in vsi učenci, vsi smo starši in vsi smo otroci, vsi dajemo in vsi prejemo. Če podarim sobratu jabolko, on pa mi da hruško, imava skupaj še vedno samo jabolko in hruško. Če pa mu hvaležno naklonimo lepo misel, prijazen nasmeh, koristen nasvet, imava oba skupaj in vsak posebej oboje. Dobro se je pomnožilo. Nadaljuje se čudež stvarjenja. Tako sodelujeta Bog in človek ...

Iz izkušenj vemo, da smo veliko bolj hvaležni za stvari, ki smo si jih pridobili s trdom in trpljenjem. Bolezen in trpljenje človeka uči hvaležnosti. Sveti Frančišek Asiški je skoraj ob koncu svoje zemeljske poti slep, bolan in slaboten v veliki hvaležnosti zapel najlepšo pesem svojemu Stvarniku – Sončno pesem. Pa tudi sicer so bile mnoge njegove molitve navdahnjene s hvaležnostjo: Hvalnice Bogu v samotnem kraju, Hvalnice za vse ure, Hvalnice Bogu Najvišjemu ... Avtor molitve ‚Odsev brata sonca‘, ki se zgleduje po njegovi Hvalnici stvarstva, je zapisal: »Hvaljen bodi, naš Gospod, po sestri hvaležnosti, s katero odpiráš naše duše in nas učiš, da mirno sprejemamo življenje, ki prihaja od Tebe in se k Tebi vrača.«

Stanko Šorli

Hvaležnost v logiki svetega uboštva pri sv. Frančišku

P. Danilo Holc

Francišškova izkušnja življenja in molitve

Sv. Frančišek Asiški nam podarja izkušnjo življenja, razmišljanja, čutenja, predvsem pa molitve, ki je vsa prežeta s hvaležnostjo in zahvaljevanjem. Za vse se zahvaljuje brez kakršnegakoli sebičnega namena. Hvaležnost živi kot odgovor na Božjo in človeško, bratsko ljubezen, ki jo prejema. To poraja v njem neizmerno srečo.

Asiški ubožec se zaveda in veruje, da vse dobro izvira iz Boga in je vse Njegovo. Od njega vse prejemo. Zato v njegovi molitvi, kjer nam najgloblje razodeva svojo dušo, utripa ena sama hvaležnost za vse, kar prejema.

V Hvalnicah Bogu Najvišjemu se zahvaljuje za neizmerno Božjo popolnost, v Hvalnici stvarstva pa celo vse ustvarjeno prosi, naj se z njim zahvaljuje Stvarniku oz. se po njem Bogu tudi sam zahvaljuje.

A to ni samo zahvala za vsakdanje drobne stvari preživetja ali za Božjo previdnost, ki skrbi za nas. Bogu Očetu je Frančišek hvaležen predvsem za njegovo ljubezen do človeštva, za dar odrešenja po Jezusu Kristusu, ki ga je poslal, za njegovo učlovečenje. To nam razodevata obhajanje božične skrivnosti v Grecciu in molitveno bogoslužje za božični čas. Prav tako je hvaležen tudi za skrivnost Kristusovega trpljenja, ki je izraz Božje ljubezni do človeka. Na La Verni – bolj kot vse drugo – to hvaležnost razodevajo njegove solze. Prav posebej pa je hvaležen za evaristijo, ki jo v primerjavi s svojo človeško revščino prejema in čuti kot neizmerni dar.

Ob vseh neizmernih darovih, ki jih od Gospoda prejema, Frančiška prav vznemirjajo besede psalmista: »Kako naj povrnem Gospodu vse dobro, kar mi je storil?« (Ps 115). Iz hvaležnosti za Gospodov dar odrešenja iz njegovega srca na La Verni privre molitev, da bi smel na svojem telesu in v svoji duši začutiti, kolikor je mogoče, bolečino Jezusovega trpljenja ter v svojem srcu tisto neizmerno ljubezen, s katero je Božji Sin ljubil nas, grešnike.

Globino Frančiškove duše razodeva tudi to, da se je bil sposoben zahvaliti za vse krivice in bolezni, ki so ga zadele, pa ne le zaradi spoštovanja Kristusa Križanega, ki je vse to pretrpel. Z vsem srcem je hotel sprejeti Božjo voljo kot takšno, pa čeprav bi moral še bolj trpeti. Zanj je bilo to znamenje najgloblje povezanosti s Kristusom. Verjetno je težko doumeti, še težje pa sprejeti, da je lahko preizkušnja dragoceni dar, ki pripelje človeka do največjih globin Božje modrosti. Frančišek še posebej čuti, kako mu je Gospod ob preizkušnjah kot nevrednemu služabniku poleg tolažbe dal tudi milost usmiljenja ter gotovost, da bo deležen Božjega kraljestva.

V ozadju Frančiškove molitve je torej hvaležnost. V nadaljevanju pa si pogledimo, kaj je temelj, da je mogoče živeti držo hvaležnosti.

Uboštvo kot temeljni pogoj za izkušnjo daru

Eden od vidikov uboštva je neprilashanje. To neprilashanje ne vključuje samo negospodovanja nad katerokoli stvarjo, temveč tudi popolno odsotnost zavesti o imetju pravice do katerekoli stvari. Čutenje pravice je farizejska zavest, ki od vsega začetka onemogoča kakršnokoli možnost vstopa v svet milosti. Ubog ni tisti, ki samo ne poseduje stvari, temveč tisti, ki si ne prilashča pravice do potrebnih stvari. Samo tistemu, ki tako čuti, se bo vse, kar prejme, zdelo resnični dar.

V tem je tudi temeljni pogoj za resnično srečo. Samo v družbi, ki je ozdravljena manije »zagospodovati« in nevroze do pravice, je možno pristno sobivanje. Samo takšno notranje ubožstvo prinaša svobodo in zavest, da obstajajo še drugi, druga svobodna bitja ... V nasprotnem primeru bo vedno skušnjava po zaslužnemanju in obvladovanju svobode tistih, ki nam pridejo naproti. Drugi nam predstavljajo tekmeča, ki se ga je potrebno znebiti. Notranja svoboda pravzaprav omogoča občutljivost za dar, darilo. V nasprotnem primeru se vse zdi kot ponižujoča miloščina, kakor prodana in kupljena stvar, kot obvezno plačilo, ki je zmeraj nezadostno. Tako je bodisi zaradi ponižanega napuha, bodisi zaradi marketinške profanacije, bodisi zaradi nenasitnosti; za takšnega človeka onemogočena milost, hvaležnost, sreča in veselje. Ko se je Frančišek tej nevarnosti na splošno izognil z ubožtvom, je to postalo izvir in zaklad vseh kreposti.

Notranja svoboda torej izključuje zavest pravice. Eno od področij, kjer se ta zavest oblikuje, je področje dela. Človek kot avtor dejavnosti postane z delom lastnik opravljenega dela ali stvari. To lahko proda in ima pravico do primerne plačila. Frančišek pa pravi, da naj bratje delajo, a ne zaradi plačila: »Jaz sem delal in hočem delati s svojimi rokami. In odločno zahtevam, naj vsi drugi bratje pošteno delajo. Tisti, ki ne znajo, naj se naučijo, pa ne iz želje, da bi prejeli plačilo, marveč zaradi zglada in da se ne polenijo« (FOp 25).

Tudi pri delu torej Frančišek predlaga nujnost popolnega ubožstva, popolno odsotnost pravice. Gre za novo dojetje lastništva. Lastnina se ne meri po pravici, koliko jo človek zahteva zase, temveč koliko služi in koliko jo z radostjo ustvarja v korist in dobro vseh. Njegova je samo toliko, kolikor jo podarja. To predstavlja tudi nov koncept dela. Delo ni prodano. Človeške stvari so preveč plemenite, da bi jih bilo mogoče prodati. Delati posel iz njih je neke vrste prostitucija. Delo mora ostati v plemenitosti daru, darila, milosti in hvaležnosti. Frančišek je s tem pogledom čut za trgovinske odnose temeljito spremenil.

Ubožstvo, pogoj in temelj hvaležnosti

Eden najlepših opisov skrivnosti hvaležnosti je pogovor med sv. Frančiškom in bratom Masejem, zapisan v Rožicah. Nekega jutra sta brata šla prosit miloščine. Dogovorila sta se, da se bosta pri jedi dobila zunaj trga, kjer je bil lep vodnjak in poleg njega širok kamen, kamor sta položila vso miloščino. Ko je sv. Frančišek opazil, da so bili kosi, ki jih je izprosil brat Masej, veliko večji in lepši od njegovih, se je močno razveselil in rekel: »O brat Masej, nisva vredna tako velikega zaklada.« Ker je te besede večkrat ponavljal, je Masej odgovoril: »Oče najdražji, kako je mogoče govoriti o zakladu, kjer je toliko ubožstva in pomanjkanja drugih potrebnih stvari? Tu ni ne prta, ne noža, ne krožnikov in skodelic; ni ne hiše, ne mize, ne hlapca, ne dekle.« Pa pravi sveti Frančišek: »Saj prav to je, kar imam za velik zaklad – ker ni stvari, ki bi jo bila pripravila človeška roka; vse, kar je tu, nama je pripravila Božja Previdnost,

kakor je očitno pri tem izprošenem kruhu, tako lepi kamniti mizi in ob tako čistemu studentu. Zato hočem, da prosiva Boga, naj bi naju iz vsega srca učil ljubiti tako žlahten zaklad svetega ubožstva, kateremu sam služi.«

Samo duša ubožca lahko tako čuti; samo duša sina lahko uživa takšno radost ob tako velikem pomanjkanju, čuti tako veliko hvaležnost ob tako nezadostnih darovih. Veličina ni v stvareh. Je v očeh tistega, ki prejema in je sposoben zaslutiti ljubezen, s katero so bile podarjene. Frančišek v svoji nežni domišljiji vidi Boga, ki ga že vso večnost čaka, da bo šel mimo tega kraja; že leta in leta mu s pozornostjo pripravlja, da sprejme: kruh, kamen, izvir, svežino kraja, mesto ... vse. Veličina zaklada je v tem, da nobena stvar ni industrijsko izdelana, temveč je to, kar je tukaj, pripravljeno po Božji previdnosti. Tukaj je primerno govoriti o miloščini kot pogoju hvaležnosti: temelju občestva z Bogom in drugimi.

Slava križa, največja Frančiškova radost

Zdi se, da je Frančišek iz svoje duše naredil prazen, čist in umit prostor. Nobene lastnine in pravic. A ta prostor ni bil samo prazen in čist, temveč tudi globok. Greh je v njem ustvaril prepad **nevrednosti**, **nezaslužnosti** in **nezahtevanja** pravice. In prav v tem trenutku hvaležnost in posledično tudi veselje dosega največje razsežnosti. Frančišek je pogosto ponavljal, da bi bil največji grešnik na svetu boljši od njega, če bi ga Bog izbral; »to imam od onih oči najvišjega Boga, ki povsod opazujejo dobre in hudobne; zakaj te Najsvetejše oči niso med vsemi grešniki videle strahopetnejšega, ničvrednejšega in večjega grešnika od mene; da pa dopolni tisto čudovito delo, ki ga namerala dovršiti, ni našel bolj zaničljive stvari na zemlji: zato je izbral mene, da osramoti plemenitaštvo in ošabnost, moč in lepoto in učenost sveta; da svet spozna, kako vsa moč in vse dobro prihaja od Njega, ne pa od stvari, in da se pred Njegovim obličjem nihče ne bo mogel hvaliti. Kdor se pa hvali, naj se hvali v Gospodu« (Rožice 10). Kajti vsa slava se spodobi njegovemu Gospodu in ne njemu, njegova je največja sreča.

To postaja še jasneje v podobnih besedilih o popolnem veselju. Zdi pa se, da vse izhaja iz Pavlove trditve: »Ne želim se hvaliti, razen s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa« (Gal 6,14). Popolno veselje je v popolni

komunikaciji, v stiku z Gospodovim trpljenjem po svojem trpljenju; toda ta izbrana sreča doseže vrhunec in je čudovita samo glede na Jezusovo slavo. Pojavi se najvišja hvaležnost, osvobodena vsake egocentričnosti, sama čarobnost in adoracija.

Z drugimi besedami, kot da bi Frančišek pozabil človeški pol – pol, ki prejema – in se je ves obrnil proti Božjemu polu, ki daje. Njegovo veselje temelji na slavi Njega, ki ga je ljubil, na slavi križa, na slavi Jezusa. Soudeležba pri trpljenju ni mišljena kot naslov, ki ga je zaslužil – kot bi se lahko na prvi pogled zdelo – temveč kot na neki način oblika resničnega »okušanja« te radosti. Ta logika zahteva, da se zavrne kakršnakoli ideja zaslužnega dejanja, pa tudi kakršnakoli ideja svetnikove izredne ponižnosti. Razlog ni sv. Frančišek, ampak samo Kristus. V vsej jasnosti in vedrini gre za čisto čudenje in čisto srečo glede na Jezusovo slavo. To je vrhunec hvaležnosti.

Sklep

Hvaležnost ni kot moralna krepost, ki bi jo Frančišek gojil ob vseh drugih, temveč predstavlja ozračje, ki ga obdaja

in pronica v njegovo življenje. Hvaležnost je sad, ali bolje rečeno, vidik njegovega uboštva, ki je v prvi vrsti posledica popolne izročitve ljubeči Božji previdnosti, potem ko je vse sprejemal kot dar.

Velikost te hvaležnosti se ne meri z občasnimi darovi, ki mu jih je Bog naklanjal v življenju – za Frančiška je tako bilo vse Božji dar – temveč je odvisna od edinstvenega daru, ki ga je Oče izkazal človeku s podaritvijo svojega Sina. Ob tem daru bi bilo nasilno izpostavljati druge darove v dogodkih in stvareh, v katerih ta dar utripa. Hvaležnost se pojavi kot ena najglobljih korenin veselja, ki prežema vse Frančiškovo življenje.

Na osnovi povedanega nam torej ne bo težko razumeti, zakaj Frančišek proti koncu svojega življenja pošlje brate kakor tudi ptice, da se razkropijo na vse strani neba in gredo oznanjat ljudem Božjo slavo ter jih spodbujat k hvaležnosti Bogu.

Literatura: David Azevedo, Riconoscenza, v Dizionario Francescano, Padova 1983, str. 1557-1570.

Hvaležnost prežema moje življenje

Helena Rozman

Slonim ob posteljici, v katero sem položila ljubko hčerko. Dva meseca ima, jaz pa se še kar ne neham zahvaljevati zanj. Moje srce moli samo od sebe. Ti popolni prstki, ustnice ... ja, vedno bom hvaležna, da nama je bila dana kakor tudi vsi ostali otroci. Včasih grem rada pred

spanjem v otroško sobo, sedem na tla in poslušam mirno dihanje z dveh pogradov. Kako blagodejno! In kako močno sem hvaležna!

Misli mi odtavajo k besedi hvala v otroštvo. Naučili so me, da je lep odziv zahvaliti se, ko nekaj prejmemo. Na

začetku je bila zame to le beseda, ki je najbrž še nisem izrekla z občutkom hvaležnosti. Morda sem bila vesela, ja, in veselje je delček, sestavina hvaležnosti. A takega občutka, ki ga imam sedaj, takrat še ni bilo.

Ne vem, kdaj v življenju sem resnično postala hvaležna in me je v celoti preplaval občutek, da si tega pravzaprav ne zaslužim, a mi je vseeno dano. Zagotovo takrat, ko sem spoznala Jezusa in se odločila na polno živeti z Njim. Morda pa že kdaj prej. Vem pa, da kot otrok gotovo nisem bila hvaležna za krasno otroštvo. Hvaležna sem šele sedaj, ko lahko pogledam nazaj. In vem, da me hvaležnost osrečuje. Naučila me je, da nič ni samoumevno.

Moja pot hvaležnosti se je torej začela z učenjem besede hvala. Hvaležna sem mami, da me je nosila in rodila. Hvaležna atiji, da mi je bil super zgled, kakšnega moža hočem ob sebi. Za vzgojo, topel dom, za dva brata in sestro, za delo in neprijetna opravila, ki jih takrat nisem marala. Hvaležnost zame ni le veselje nad vsem lepim, temveč tudi nad težkim, kar me je oblikovalo v bolj poslušno, delavno, ustvarjalno in sočutno osebo.

Med študijem sem živela s puncami, ki so me prav tako oblikovale z vsem, kar so še sedaj. Hvaležna sem za smeh,

ki še ostaja med nami, in za mnoge dogodivščine, ki jih nosimo s seboj. One, moje cimre, so bile priče temu, kako noro sem se zaljubila v fanta, s katerim sva sedaj že enajst let eno.

Ne bom naštevala presežnikov, s katerimi bi lahko opisala svojega moža, a vedno bom vedela, kako je Bog uslišal moje najstniške molitve ter mi na pot pripeljal osebo, ob kateri lahko še bolj rastem v veri, se brusim in zraven uživam. Pravijo, da hvaležnost znižuje krvni pritisk, deluje protistresno in antidepresivno. No, tudi z ljubeznijo je tako.

Naj se vrnem k dojenčici. Pred devetimi leti sva z možem k sebi hvaležno stisnila prvo hčerko, Julijo, in se ob njej učila, veselila in zaživela na polno. Čudež življenja! Ne, ni samoumevno, da imava lahko otroke! Za to danost se zahvaljujem od dne, ko sva na testu ugledala dve črtici. Otroci so res nepozabno darilo. In kot asistenti našega Stvarnika jih lahko vzgojimo za Večnost, kakšna čast!!

Potem je prišla druga nosečnost ter z njo krvavitve. Prvič sem na stranišče hodila s strahom, da bi izgubila dete, ki sva si ga močno želela. Dete pa je raslo in raslo in nazadnje sva k sebi stisnila sina. Hvaležna, zelo hvaležna. Z Martinom sva sprejela še dvomesečno zlatenico in se ob tem učila, da tudi zdravniki ne vedo vsega. Že močnih krvavitev niso znali pojasniti, tudi dolge netipične zlatenice ne. Zato sva se lahko zahvalila le Stvarniku za vse, kar imava, tudi za zdravnike, ki nama jih je poslal na pot.

Med tretjo nosečnostjo sem brezskrbno cvetela, potem pa so v petem mesecu na morfologiji v otrokovi trebušni votlini odkrili kot želodec veliko cisto. Sum na cistično fibrozo. Prvič v življenju sem slišala za to bolezen, potem pa smo v istem obdobju v službi zbirali sredstva za mamico, ki ima dva otroke s cistično fibrozo. Ne, to ni naključje, preveč sem že spoznala Očeta, da bi lahko zamahnila z roko in zankala ta Njegov dotik. In sva se z možem zaobljubila, da če bo najin otrok zdrav, bova tej mami nakažala en lep znesek za sinova. No, cistično fibrozo so ovrgli, saj so z genetskimi testi in vzorcem krvi, ki sva ga oba dala, dokazali, da nihče ne nosi gena te bolezni. A dete je imelo še povečano tanko črevo ter žolčnik. Sprejela sva, da bo

potrebnih nekaj operacij, a morda bo čez nekaj let otrok normalno živel. Ko sem rodila Pavla, sem imela na pediatrični kliniki mesto, da naredijo vse možne preiskave ter ugotovijo, kako lahko pomagajo otroku, da bi bil zdrav. Po treh urah, ko sva dojenčka zaupala pediatrom, mi ga je medicinska sestra vrnila v naročje ter mi zašepetala: »Vaš otrok je zdrav, vam bo vse razložila še zdravnica.« Po licu so spolzele solze hvaležnosti, Gospod je res velik! In ta veličina se je prelila še naprej na mamico dveh sinov s cistično fibrozo, s katero še danes ohranja stike.

Pri četrtem otroku, Tadeju, so se hude krvavitve v nosečnosti spet ponovile. Glede na izkušnjo sem imela upanje, da bo vse dobro, čeprav sva se zavedala, da je posteljica odlepljena od sten maternice in se hitro lahko obrne

drugače. A hvaležnost te naredi mirnega, vsaj mene. Hvaležna sem porodila štirikilogramskega dečka.

Močan občutek hvaležnosti za enostavne in težke stvari pa imam gotovo od diagnoze rak. Tadej je bil star pet mesecev, ko sem izvedela, da je bulica, ki sem jo najprej tipala, potem pa so jo punktirali, karcinom dojke. Težko opišem vse, kar se je takrat dogajalo v mojem srcu, a spomnim se hvaležnosti za najin zakon, ko mi je prijateljica povedala, da se ločuje. Pomislila sem, da rak ni najhujše, kar se mi lahko zgodi, in da sem imela izredno izpolnjujoče življenje. Če bom morala umreti, če bo moja pot taka, ker je Gospod to dopustil, potem sem hvaležna. In hvaležna sem, da ni bolan kdo izmed otrok. Da me ni zbil avto in se bom lahko vsaj poslovila.

Bolezen seveda ni blagoslov, a skozi obdobje zdravljenja sem videla mnogo milosti, ki smo jih kot družina lahko doživeli, okusili ... hvaležna sem bila za veliko oporo, podporo. Hvaležna za čas, ko se je naša družina povezala v molitvi in ko sem videla, kako močno sem odvisna od Boga ... vsak dan je v Njegovih rokah, mi smo lahko samo na razpolago in se odločamo, kako ga bomo oblikovali znotraj okvirjev. Hvaležna sem bila za molitev najinih otrok, ko slišiš iskreno molitev, da bi ti spet zrasli lasi. Ja, lasje so odpadli zaradi kemoterapij. A sem bila hvaležna tudi za to – v pol leta sem prihranila čas, saj ni bilo treba prati las, zgolj golo glavo. Ni bilo britja in v dveh minutah sem imela glavo umito in suho. Hčerka mi je v hecu zavidala 😊. Hvaležna sem bila za to, da mi ni bilo slabo, da sem bila kljub shujšanosti in bledolčnosti močna, da sem lahko tekala z otroki in se znala hecati na svoj račun. Da sva z možem ostala tesno povezana. Težka pot je bila, a sem v resnici zelo zelo hvaležna zanjo. Spoznala sem, da se skozi moje telo lahko zveliča Kristus, bodisi z življenjem bodisi s smrtjo. In to hočem. To dajem naprej in sem na razpolago.

Ko se oziram nazaj, sem hvaležna tudi za onkologe in vse alternativne zdravilce. Hvaležna sem kirurgu, ki je predlagal, da ne odstranim obeh dojk, saj sedaj lahko iz ene dojim! Iz tega obdobja imam še en poseben dan zaključka zdravljenja, ki ga lahko praznujem in se zahvaljujem.

Po raku sem zagotovo zadihala še z večjo, globljo hvaležnostjo. Prej sem bila hvaležna za vsak dan, ko sem se zbudila v topli postelji, ko sem lahko odprla hladilnik in

naša izbiro, kaj točno bom zaužila za zajtrk. Hvaležna sem bila, da imam za prijatelje dobre kristjane ... sedaj pa sem hvaležna tudi za vsak, še tako slab dan. Eh, saj je samo en slab dan, ne celo življenje. In jaz še vedno živim! Hvaležna sem za zbadljivke, ki me naredijo močnejšo. Hvaležna sem za padce. Hvaležna za drugačne ljudi, ki me ne sprejmejo, in si mislijo, da sem čudna, ko spregovorim o Bogu. V resnici sem prav rada čudna, če to pomeni, da hodim za Jezusom. Kot sveti Frančišek Asiški. Prežeta s hvaležnostjo.

Hvala Bógu, ki nas v Kristusu kar naprej venča z zmago-slavjem in ki po nas razširja po vseh krajih blag vonj njegovega spoznanja (2 Kor 2,14).

Hvaležnost je pravzaprav izbira blagoslova. Če sovražimo, nosimo tudi take, sovražne posledice kot neko prekletstvo. Kadar pa rečemo hvala in se zahvaljujemo tudi v tišini, v srcu, takrat bomo prejeli posebne blagoslove.

Nazadnje se bom spet vrnila k dojenčici. Ime ji je Lucija in je dragocen čudež, najin peti otrok. Poslana je bila v našo družino kljub temu, da mi zdravniki niso dali niti najmanjšega upanja, da bom lahko še kdaj zanosila, saj so celice preveč poškodovane. A midva sva zaupala in to prepustila Vsemogočnemu. Naj On pove, On odloči, On ima najboljši načrt za našo družino. Ob njeni posteljici se takole zahvaljujem in molim, da bo znala ponesti v svet Luč.

P.s.: Preden sem zaključila tale sestavek, sem ugotovila, da če bi popisala vse malenkosti, za katere sem v resnici hvaležna, bi lahko napisala roman. Ostalo naj gre k Bogu, ki mi vse to daje.

Hvaležnost je edino, kar imamo

S. Grażyna Malgorzata Mech, FMM

Svoje pisanje začnem kot pravljico: »Pred 63 leti je luč sveta ugledala deklica Grażyna. Družini je kot peti otrok pomenila veliko breme, zato se njenega rojstva niso preveč veselili; mamine prijateljice so celo svetovale splav. A odločili so se, da jo obdržijo in jo po rojstvu izročijo očetovemu bratu in njegovi ženi, ki nista mogla imeti otrok. Obe družini sta se srečali pri krstu, kjer je teta odločila, da se njena deklica ne bo imenovala Grażyna, temveč Marjeta.

Prišel je čas odhoda, a mami se ni mogla ločiti od hčerke, zato je sorodnikoma rekla, naj počakata, da jo neha do-jiti. Čez pet let se je stric ponovno pripeljal po Marjeto, kakor so jo vsi klicali, in ji obljubljal, da bo videla morje in se peljala z ladjo, kar je bilo za deklico zelo mamljivo. Vendar je bila ločitev od staršev, bratov in sester zelo boleča. Prav nič ni pomagalo, da ji je stric v novem domu vsak dan prinašal darila, izpolnil vse svoje obljube ...

Petletna deklica je v svojem srcu res čutila hvaležnost, a stricu se nikoli ni mogla zahvaliti naglas in ga poljubiti, čeprav si je to potihoma vedno znova obljubila. Gotovo je bilo trpljenje ob ločitvi od doma prehudo.

Po dveh tednih so jo starši odpeljali domov. Začela je obiskovati osnovno šolo, kjer je izvedela, da ni samo Marjeta, ampak tudi Grażyna. Ime ji je delovalo hladno in v šoli ga nikoli ni marala ...«

Svojega imena nisem marala, vse dokler nisem izvedela, kaj pomeni. Grażyna, grazina, gracia ... pomeni istočasno 'milost' in 'hvala'. Ob vstopu v misijonski red sem želela vsem na svetu povedati, da je Bog ljubezen, ki sem jo kot frančiškanka Marijina misijonarka spoznavala v Božji besedi, pri srečanjih z ljudmi in v evharistiji, ki pomeni hkrati tudi zahvalo. Tako sem po Božji milosti spoznala, da mora biti moje življenje ena velika zahvala in hvaležnost.

Iz besedil Svetega pisma sem počasi odkrivala, od kod prihajam, in dojemala, komu pripadam: »Gospod, ti si me vsega ustvaril ... oblikoval si me v telesu moje matere ... Zahvaljujem se ti, ker sem tako čudovito ustvarjen, čudovita so tvoja dela ... Do dna me poznaš in ni ti bilo skrito, ko sem nastajal nevidno, kakor v globinah zemlje« (Ps 138). »Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal« (Jer 1,5). »Gospod mi je dal ime že v materinem naročju« (Iz 49, 1b). Ta živa Božja beseda je bila zame neverjetno odkritje, kajti Gospod govori: »Če bi te tvoj oče in tvoja mati zapustila, jaz te ne zapustim.«

Tako sem dojela, da je Bog moj oče in moj stvarnik. Njemu pripadam. Do svojih staršev nikoli nisem čutila jeze. Nasprotno, razumem jih, vem, kako je bilo težko. Še več – zaradi svoje otroške zgodbe sem zgodaj prišla do čudovitega spoznanja, od kod prihajam in kam grem. Zato sem svojim staršem še bolj hvaležna. Začutila sem, da je moje življenje pot, na katero mi Bog pošilja znamenja: »Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka ...«

Bog večkrat usliši moje želje in mi nakloni objem ljubezni, kot npr. v Varšavi, kjer sem šla v stolnico vadit orgle. Ob pogledu na sprehajalce sem se sredi množice naenkrat počutila neznansko osamljeno, le z vrečko, polno knjig. Porodila se mi je želja, da bi mi kdorkoli poklonil šopek rož ... Želja je bila tako močna, da sem se je prestrašila. Takrat se mi je porodila čudovita zamisel, da namesto pričakovanja daru sama poklonim rožico profesorici, ki me je učila igranja orgel. V žepu sem imela 2 zlota (danes 50 centov) in v cvetličarni sem kupila šopek marjetic. Vsa srečna sem med odhodom zaslišala glas: »Sestra, počakaj.« Obrnila sem se in zagledala sedem čudovitih vrtnic, ki mi jih je podarila neka oseba.

Čeprav neverjetna zgodba, je zame vir upanja, veselja in hvaležnosti, da Bog usliši vsako prošnjo in željo. Podobno se mi je zgodilo l. 2000, po petih letih bivanja v Sloveniji. Iz Rima sem prejela pismo, da me pošiljajo na vojno območje, v Kongo Brazzaville (Republika Kongo). Takoj sem imela goro pomislekov – ekvadorska Afrika, vročina, vlaga, malarija, različne žuželke, kače, tropske bolezni in še vojna ... »Ne, raje umrem, ne, ne bom šla,« mi je odmevalo po glavi. Potrta sem šla k maši, kjer me je župnik prosil, naj preberem berilo. Nisem imela časa,

da bi mu razložila svoj položaj, zato sem se prepustila besedam preroka Izaija in dojemala sem: »Ne boj se ... Pošiljam te ... Jaz sem s teboj ...« Te besede so mi vtille toliko veselja in hvaležnosti, da sem skoraj odplesala z ambona. Sam Bog mi je – majhnemu črvičku – zagotovil, naj se ne bojim, saj je On z mano. V Afriki se je odvijalo vse, česar sem se bala, pa še več. A Bog je bil z mano in v Kongu sem preživela 10 težkih, a čudovitih let.

Za svoj prvi božič v Afriki sem svojim učencem – odraslim, ki sem jih poučevala glasbo – podarila le preproste svinčnike. Opravičila sem se jim za skromni dar, oni pa so me obkrožili in od hvaležnosti začeli plesati. Nisem mogla verjeti svojim očem. Takšno hvaležnost sem srečevala na vsakem koraku – z Bogom so močno povezani, jaz pa sem sprejemala, da je vse milost. In če je vse milost, se je treba samo zahvaljevati.

Podobno sem se naučila zahvale ob vseh boleznih in tegobah, ki so me spremljale. Večkratna malarija, afriška bolnica, operacija ... vse je bilo potrebno, da bi spoznala življenje in se naučila živeti ta trenutek, ki mi je dan. Tako sem ob grozotah vojne ugledala tudi čudovito afriško naravo. Barve, mogočna drevesa, raznovrstne palme, rože, velike in male ptice ... pa ljudje, ki težko delajo za vsakdanji kruh. Med obhajilom sem opazovala zgarane roke, ki pa so z globoko vero in ljubeznijo sprejemale Gospoda. Kakšna milost biti del tega sveta!

Nekoč so mi ukradli vse dokumente in 1000 evrov, namenjenih za fotokopirni stroj v vrtcu. Počutila sem se, kot da ne obstajam. A že v naslednjem trenutku sem v srcu zaslišala: »Vse je milost.« Pomoč mi je ponudil gospod iz Slovenije – denarja je bilo dovolj za nov fotokopirni stroj, za dokončanje gradnje vrtca in še za otroške

pripomočke, poljska ambasada pa mi je potni list izdelala brezplačno.

Sprašujem se, kako naj Gospodu povrnem za vse, kar mi je storil. In pridem do evharistije, ki je ena sama zahvala. Prek trpljenja doživljamo začetek največje hvale in zahvale. Kako je čudovito, da je sam veliki Bog postal kruh! Kruh je čudovita jed, ki je vsakokrat dobrodošla. Biti dober kot kruh, se zlomiti kot kruh, dovoliti se razdeliti kot kruh ...

In to se mi je zgodilo, ko sem bila poslana v Slovenijo, kjer naj bi učila tudi verouk. Pregarjal me je strah, kako naj se približam otrokom, če ne znam dobro slovensko. Zvečer pred prvo uro me je potolažil prijatelj, duhovnik iz Rima, ko mi je svetoval: »Bodi majhna, bodi še manjša kot otroci.« Te besede so dvignile mojo energijo ... resnično, verouk je bil čudovit, otroci krasni. Od takrat se ne bojim več biti majhna, ker ves čas odkrivam 'majhnost' samega Boga v evharistiji in stvarstvu.

Hvaležnost je edino, kar imam, in hočem jo živeti v vsakem trenutku. »Vse, kar delate, najsi jeste ali pijete ali delate kaj drugega, vse delajte v Božjo slavo« (1 Kor 10,31). Kadar si pri mizi, moli. Ko imaš kruh v svojih rokah, se zahvali tistemu, ki ti ga je podaril. Po obedu se ne pozabi zahvaliti svojemu dobrotniku. Ob večeru se ozri k Njemu, ki ti je dal sonce za delo ter luno in zvezde, da bi razsvetljevale noč. Občuduj mojstra univerzuma, ki je vse storil z modrostjo, in Ga hvali, da nam s počitkom pomaga rešiti utrujenost, kot je govoril sveti Bazilij.

Vidim čudovito naravo – bogastvo gozdov, živali, raznolikost barvnih odtenkov, cvetje in polja, ki nam dajejo hrano. Slišim opojne jutranje koncerte ptic, pihajoči veter, šumljanje potokov. Voham neverjetne arome zelišč, trav, rož ... S hvaležnostjo občudujem Stvarnika, ker me

je povabil na ogled svojih čudežev, mi omogočil zastojni koncert in me vabi, da diham te nebeške vonjave.

Srečam človeka in z njim delim njegove izkušnje, veselim se njegovih darov in uspehov. Zahvaljujem se Stvarniku, ki je vsakega človeka ustvaril kot edino neponovljivo bitje. V Božji besedi in evharistiji, v večni živi pomladi, ki prinaša življenje, vidim in srečam Jezusa Boga. Večja kot je moja hvaležnost, več vidim in slišim. In več kot vidim in slišim, večja je moja hvaležnost, globlja sta mir in ljubezen.

Zaradi mene naj hvalijo Gospoda

P. Andrej M. Sotler

Prva misel ob besedi hvaležnost je življenje, ki je dar, katerega si nihče ne more podariti sam. Ko na svoje življenje gledam z očmi hvaležnosti, lahko le hvalim Stvarnika z besedami psalmista:

*»Ti si vendar ustvaril mojo notranjost,
ti si me stkal v materinem telesu.
Zahvaljujem se ti, ker sem tako čudovito ustvarjen,
tvoja dela so čudovita.
Do potankosti poznaš mojo dušo;
moje telo ni bilo skrito pred tabo,
ko sem bil ustvarjen na skrivnem,
stkan v globočinah zemlje.
Tvoje oči so videle, kako sem nastajal,
vse je bilo zapisano v tvoji knjigi;
moji dnevi so bili že oblikovani,
ko ni še nobeden od njih obstajal.« (Ps 139, 13–16)*

Podobno kot psalmist se h Gospodu obrača sv. Frančišek v svoji Hvalnici stvarstva, ko venomer ponavlja besede: »Hvaljen moj, Gospod ...« Frančišek se Gospodu zahvaljuje za vse, kar ga obdaja, saj v lepoti stvarstva, ki mu

odkriva skritega Boga – Stvarnika, prepoznava Božjo skrb za človeka. Zato ob sklepu naroča: *»Hvalite in povečujte mojega Gospoda in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti.«*

Za kaj vse je kdo v svojem življenju lahko hvaležen Gospodu, ve vsak sam. A preden se začne zahvaljevati, je prav, da se kakor sv. Frančišek ozre okoli in vidi, da je vse, kar je ustvarjeno od Boga, dobro. Sam se trudim na svet gledati kot dober človek in biti hvaležen za vse, čeprav se zavedam, da ni vse zlato, kar se sveti, in je potrebno biti prizemljen. Biti v svetu, a ne biti od tega sveta, temveč svoj pogled obračati k Bogu.

Drža hvaležnosti mi torej (lahko) pomaga, da vse, kar mi prinese življenje, gledam kot na dar, na nekaj, kar mi ne pripada samo po sebi, pa mi je vseeno podarjeno. Takšna drža me takoj spodbudi, da s tem darom ravnam lepo in tudi sam postajam dar za druge. Apostol Pavel v svojem Drugem pismu Korinčanom celo spodbuja, naj darujemo z veselim srcem ... da bodo zaradi naših dobrih del tudi drugi hvalili Boga. Tudi jaz in ti sva povabljeni, da za prejete darove hvaliva Boga in se Mu zahvaljujema za tistega, prek kogar izkazujeva naklonjenost in dobroto, nato pa tudi sama postaneva Božje orodje, da se bo po najinih dobrih delih in zaradi njih hvalil Gospod.

Hvaležnost naj bo življenjska drža

P. Milan Kos

Papež Frančišek je v svojem nagovoru duhovnikom in posvečenim osebam 25. septembra 2015 v New Yorku tako-
le dejal: »Veselje moških in žensk, ki ljubijo Boga, druge privlači ... Veselje pa privre iz hvaležnega srca.« Dobro je, če se spominjamo mnogih prejetih milosti in blagoslovov ter se jih veselimo; če se spominjamo prvega klica, prehojene poti, srečanj z Jezusom Kristusom na tej poti in čudenja, ki so ga ta srečanja vzbudila v srcu. Prosim moramo za milost spomina, da bi v nas rasel duh hvaležnosti. »Hvaležno srce je samo od sebe spodbujeno, da služi Gospodu in da prevzame delovni stil življenja.« V trenutku, ko se zave-
mo vsega, kar nam je dal Gospod, pot odpovedi sebi, da bi delali Zanj, postane privilegirana pot odgovora na njegovo veliko ljubezen.

Toda če smo iskreni, vemo, kako zlahka je zadušen ta duh velikodušnega dela in osebne odpovedi. Obstajata dva načina, kako se to lahko zgodi, in oba sta primer posvetne duhovnosti. Ta posvečene osebe na poti služenja oslabi in degradira čudenje prvega srečanja z Jezusom. Lahko padejo v past ocenjevanja vrednosti svojih apostolskih prizadevanj po zunanjem kriteriju učinkovitosti, funkcionalnosti in uspeha, ki vlada v poslovnem svetu. Ne da te stvari ne bi bile pomembne, je pripomnil sveti oče. Zaupana nam je bila velika odgovornost in Božje ljudstvo upravičeno pričakuje preizkus. »Toda resnična vrednost našega apostolata se meri z vrednostjo v očeh Boga. Videti in vrednotiti stvari iz Božje perspektive nas vabi k nenehnemu spreobračanju v prvi čas klica in k veliki ponižnosti.«

Križ nam kaže drugačen način merjenja uspeha: na nas je, da sejemo; Bog pa vidi sadove naših naporov. Tudi takrat, ko naši naporji in delo na videz ne prinašajo sadov, torej hodimo za Jezusom Kristusom. Njegova pot pa se je, če uporabimo človeški jezik, končala s polomom, s polomom križa. Počivati v taki obliki, ki poglobi našo željo po velikodušnem služenju, je izredno pomembno.

V nadaljevanju je papež Frančišek opozoril na nevarnost ljubosumnosti na naš prosti čas. To je takrat, ko menimo, da nam bo posvetno udobje pomagalo bolje služiti. Problem takšnega načina razmišljanja je, da lahko »zatemni moč vsakodnevnega Božjega klica k spreobrnjenju in srečanju z Njim«. Počasi, a zanesljivo upada naš duh požrtvovalnosti, odpovedi in delavnosti. S tem pa tudi oddalji ljudi, ki trpijo materialno revščino in so prisiljeni v večje odpovedi od naših. Počitek in trenutki prostega časa so nujnost, a naučiti se moramo počivati v taki obliki, ki poglobi našo željo po velikodušnem služenju. Tega, bolj krščanskega počitka, pa nas bo naučila »bližina revnim, beguncem, migrantom, bolnikom, izkoriščanim, ostarelim, ki trpijo zaradi osamljenosti, zapornikom in mnogim drugim ubogim«.

Za hvaležnost lahko rečemo, da je torej plemenito človekovo doživljanje samega sebe, drugih ljudi, narave in Boga. V hvaležnosti človek doživlja dejstvo, da je podarjeno in obdarovano bitje, da je čisti dar vsa resničnost in on v njej. Da je čisti dar naše življenje in z njim vse prirojene zmožnosti. Da so ljudje okrog nas dar; kako hudo je, če tega daru ni, kaže osamljenost, ki je ena najhujših stisk današnjih ljudi, zlasti starejših. Temeljni odgovor človekove zavesti na obdarovanost je globoka hvaležnost. Držo globokega doživljanja obdarovanosti nam ponuja tudi naša vera. Sveto pismo pogosto govori o velikih in čudovitih Božjih delih in o tem, kako jih človek slavi v svojem srcu in javno. Brez hvaležnosti ni mogoče verovati. Brez doživljanja hvaležnosti tudi ni nikakršne duhovnosti.

Danes živimo v primerjavi s prejšnjimi rodovi v materialnem obilju, duševno in socialno pa smo stisnjeni v oklep lastne samozadostnosti. V tej situaciji kaj hitro izgubimo čut za hvaležnost. Vse nam postane samoumevno: da živimo, da imamo udobno življenje, da nas imajo ljudje radi, kakor vladarjem so nam samoumevna darila, ki jih prejemo ... Ta drža se pokaže kot usodno napačna v trenutku stiske zaradi bolezni, pomanjkanja, nesreče, zlasti pa starostnem pešanju. V pomilovanju samega sebe in v iskanju krivcev v okolici tak človek omahne v notranje malodušje. Kljubovalna moč njegovega duha je zakrnela in ujeta v oklepu pozornosti na samega sebe.

Nasprotje hvaležnosti je brezsrčnost, ki je najhujša oblika sebičnosti, zaverovanosti vase, samozadostnosti. Človek doživlja samega sebe, kakor da bi bil Bog, pravi znani mislec Horst Eberhard Richter.

Pristno hvaležnost vedno spremlja veselje. Hvaležnost in veselje sta trden temelj lepega sožitja. Hvaležnost je edino pravo plačilno sredstvo za dobroto.

Hvaležnost v najširšem pomenu naj bo naša življenjska drža. Da jo bomo lažje osvojili, radi molimo naslednjo molitev s sv. Frančiškom: *Vsemogočni, najsvetejši, najvišji in najzvišenejši Bog, vsako dobro, dobro, največje dobro, vse dobro, ki si edini dober; Tebi dajemo vso hvalo, vso slavo, vso zahvalo, vso čast, vse poveličanje in vse dobro. Zgodi se. Zgodi se. Amen (FH 11).*

Devet gobavcev očiščenih in eden rešen

P. Milan Holc

Poglavja 17,11–19,28 Lukovega evangelija so osredotočena predvsem na opis tretje etape Jezusovega potovanja v Jeruzalem. Jezus odločno razkriva, kdo so tisti, ki bodo deležni Božjega kraljestva, in kdo so ti, ki vanj ne bodo stopili, obenem pa nam razodene tudi svoje odrešenjsko poslanstvo. On je človekov odrešenik. V Njem se uresničuje napovedana rešitev, v Njem je prisotno Božje kraljestvo. Odrešenje, smemo tako reči, je torej v središču tretjega evangelija.

Deset gobavcev ob poti

Jezus je s svojimi učenci na poti med Galilejo in Samarijo. Prispel je v neko vas, po izročilu naj bi bilo to naselje na Izaharjevem ozemlju, tj. En-Gannim, studenec vrtov. V Jezusovem času se je kraj, ki je točno na meji med Galilejo

in Samarijo, imenoval Gineja. Ko je Jezus stopil v vas, mu je prišlo naproti deset gobavcev. Zaustavili so ga in že od daleč povzdignili svoj glas: »Jezus, Učenik, usmili se nas!« (prim. Lk 17,12–13). V evangelijih samo na tem mestu naletimo na poimenovanje Jezusa z »Učenik« iz ustih drugih, v tem primeru gobavcev; ta naziv namreč redno uporabljajo le njegovi apostoli.

Gobavci so bili na splošno oddaljeni od svojih družin, pa tudi iz javnega življenja in skupnosti. Zaradi svoje bolezni so bili nečisti in kakršenkoli stik z drugimi je bil prepovedan. Tako je velevala postava. Človek, ki je imel na sebi gobava mesta, je »moral nositi pretrgana oblačila, imeti razmršene lase, si zakrivati brke in vpiti: »Nečist, nečist!« Dokler je bil bolan je prebival ločeno in njegovo bivališče je bilo vedno zunaj skupnosti« (prim. 3 Mz 13,45–46).

Jezusov pogled je drugačen

Ko jih je Jezus videl in slišal njihovo vpitje, jim je dejal: »Pojdite in se покаžite duhovnikom« (prim. Lk 17,14). Čeprav je bil med njimi tudi Samarijan, je do vseh izkazal enako ljubezen. Iz zgodovine namreč vemo, da Samarijani (in Samarija nasploh) niso bili nikoli prijazni do Judov, tudi do Jezusa ter njegovih učencev ne. Samarija je

veljala za osovraženo ozemlje. Med Judi in Samarijani so bili odnosi tako z verskega kakor s političnega vidika zelo krhki. Samarijani so Judom predstavljali izobčence in so veljali za nečiste že od trenutka, ko so se Asirci po zavzetju Samarije l. 722 pr. Kr. še krvno pomešali s tamkajšnjim izraelskim prebivalstvom in s tem dali začetek novemu ljudstvu. Imeli so jih za odpadnike in s tem izvržene iz Božjega ljudstva. Ko so se Judje l. 537 pr. Kr. vrnili iz babilonskega izgnanstva ter začeli z obnovitvenimi deli na porušenem jeruzalemskem templju in obzidju, so odločno odklonili ponujeno pomoč Samarijanov. S tem se je sovraštvo le poglobilo in postalo še bolj zagrizeno, Samarijani pa so, kolikor se je le dalo, ovirali dela. Sčasoma so se izoblikovali v samostojno versko skupnost z lastnim bogoslužjem v templju, ki so ga zgradili na gori Garizim.

Judje so bogoslužje na Garizimu pojmovali kot nezakonito, pa čeprav so se Samarijani strogo držali enoboštva in Mojzesove postave. Modri Sirah jih je ob svojem času označil kot »nespametno ljudstvo, ki prebiva v Sihemu« (prim. Sir 50,26) ter jih tako etiketiral.

Na Jezusovo potovanje v tej pripovedi pa ne moremo gledati zgolj geografsko, saj močno presega tako geografske kot zgodovinske dimenzije. V prvi vrsti gre za pot vere. Jezus je namreč vedno sprejemal vsakogar kot brata ali sestro, nikoli se ni oziral na etnične meje niti na kakršnakoli verska nasprotja ali kontraste, ki so med drugim tako globoko zaznamovali odnose med Judi in Samarijani.

Ne glede na tolikšne razlike Jezus vseh deset gobavcev odpošlje k duhovnikom, k predstavnikom judovske duhovne oblasti, da bi po zakonu o gobavcih (prim. 3 Mz 14) službeno razglasili njihovo ozdravitev in bi se mogli zopet vrniti na svoje domove ter postati pravomočni člani izvoljenega ljudstva.

Gobavci so odšli, da storijo, kakor jim je bilo ukazano. Jezusu so popolnoma zaupali, verovali so, da bodo očiščeni na njegovo besedo. Tako se je tudi zgodilo, »med potjo so bili očiščeni« (prim. Lk 17,14). Ko so videli, da so čisti, jih je devet izmed njih nadaljevalo svojo pot, držeč se Jezusove besede in predpisov postave, obenem pa so se veselili, da bodo zopet lahko stopili med svoje domače in da so postali, kar so nekoč že bili – čisti. Vendar pa se v njih samih ni zgodilo nič čudežnega, nič nenavadnega, nič posebnega. Srečanje s Kristusom je bilo sicer za vse odrešensko, vendar za devet izmed njih samo na zunaj. No, eden med ozdravljenimi pa ni nadaljeval svoje poti z ostalimi, ampak »se je vrnil in z močnim glasom slavil Boga. Padel je na obraz pred Jezusove noge in se mu zahvaljeval; in ta je bil Samarijan« (prim. Lk 17,15–16).

Evangelist Luka nam še enkrat postavi za zgled zaničevanja vredno osebnost, ki je veljala še za izobčenca. Samarijan morda v tistem trenutku tudi sam ni dobro vedel, kaj naj stori, kam naj bi šel. Njegova skupnost mu ni nudila odrešenja, je pa v Jezusu vendarle prepoznal napovedanega mesija – odrešenika. Zato se je najprej vrnil k Jezusu, da bi se mu zahvalil ter se mu dal na razpolago. Eden med redkimi, ki je odkril, da je Jezus Božji dar za ljudi. Samarijan je ta dar sprejel in se zanj Bogu zahvaljeval.

Hvaležnost in nehvaležnost

Jezus je Samarijana takoj opazil in nadaljeval z vprašanjem: »Mar ni bilo deset očiščenih? Kje pa je onih devet?« (prim. Lk 17,18) V vprašanju se občuti grenka izkušnja nehvaležnosti, ki jo je Jezus doživel že večkrat v številnih drugih primerih. Še posebej pa se občuti potreba po popolnem odrešenju. Za odrešenje ni dovolj le srečanje z Jezusom, tudi ne, da smo deležni njegove čudežne moči. Za odrešenje se zahteva vstop v življenje z Jezusom, z zahvalnostjo sprejeti njegov dar, okleniti se ga z vso predanostjo v veri. In to popolno odrešenje je lahko sprejel le Samarijan, ki se je vrnil in s tem izkazal dolžno čast Bogu.

Zato mu je Jezus tudi rekel: »Vstani, pojdi! Tvoja vera te je rešila« (prim. Lk 17,19).

Hvaležnost izhaja iz vere

Samarijan ni vedel niti ni gledal zgolj svojega očiščenja, ampak je z vsem svojim bitjem čutil hvaležnost za neizmerni Božji dar. S hvaležnostjo se je hotel tudi izraziti in izpovedati, da odrešenje izhaja iz Kristusa. Njegova hvaležnost zato ni samo zgled lepega vedenja, ki ima svoje temelje v koristih ali ugodnostih, v čudežu, temveč izhaja iz vere. Vera ne pozna meja ras, kultur, narodnosti. Vera je univerzalna in odrešenje po njej je dosegljivo vsem in vsakomur.

Prav zaradi tega je hvaležnost kakor molitev. K zahvaljevanju nas kličejo veseli, pa tudi manj veseli trenutki v življenju, doživljanje čudežev narave in življenja, skrivnost našega bivanja. Luka posebej poudarja, da je bilo ozdravljenih vseh deset, samo Samarijan pa se je za milost ozdravitve zahvalil. Vsi so bili ozdravljeni, le Samarijan pa tudi odrešen. Grški glagol, ki ga evangelist uporabi, je *sozein*, kar označuje popolno ozdravitev, osvoboditev vsakršnega zla. Samarijan namreč veruje v vsej polnosti. Ni samo sprejel Jezusovega naročila, naj gre in se pokaže duhovnikom, kakor je to storilo drugih devet. S tem ko se je vrnil, je slovesno izpovedal svojo vero v Kristusa Odrešenika. Samarijan je naredil izpit iz vere; izpovedal je svojo vero in počastil Boga.

Profesor p. Vladimir Truhlar je zapisal, da je »hvaležnost ljubeč obrat k bitju, ki nam je izrazilo in izkazalo ljubezen, ter hkrati pripravljenost tudi dejavno odgovoriti na to ljubezen« (prim. *Leksikon duhovnosti*, str. 207). To je med drugim poudarjeno že v Stari zavezi, še posebej pa je razvidno v Novi zavezi, zlasti pri apostolu Pavlu, ki se »po Jezusu Kristusu zahvaljuje Bogu za vse« (prim. Rim 1,8); vernike v Efezu pa poziva, naj se v »imenu Jezusa Kristusa nenehno za vse zahvaljujejo Bogu Očetu« (Ef 5,20; prim. tudi Kol 3,17). Zahvaljevati se Bogu je končno tudi človekova dolžnost zaradi vseh zaslug v stvarjenju in zgodovini odrešenja. Če se človek »hvali« z Bogom ali z njegovimi darovi, ga že s tem tudi hvali in se mu zahvaljuje.

Če sadiš, je treba saditi nekaj, kar raste

Pogovarjala se je Doroteja Emeršič

Lep nedeljski popoldan. Cerkev sv. Vida na Vidmu pri Ptujju se koplje v soncu. V župnijski pisarni me pričakuje **p. Tarzicij Kolenko**. Dogovorjena sva, da se dobiva in opravi pogovor. »Samo dobro uro imam časa, potem moram na sprejem k županu,« me opozori. Dopoldne je imel prvo slovesnost ob svojem zlatem mašniškem jubileju v rojstni fari. Letos torej mineva 50 let od njegovega mašniškega posvečenja. Ob takšni obletnici pa se že spodobi, da nam pove nekaj modrih misli, ki jih je ob zlatomašnem jubileju zbral tudi v pesniški zbirki z naslovom *Ko se pretaka srčna kri*.

Sedeva v pisarno, kjer se vidi, da je župnik v polnem pogonu: povsod knjige, na delovni mizi dokumenti, midva pa malo negotova, zato najprej umiriva misli v skupni molitvi.

P. Tarzicij, vsebina te številke revije Med nami je namenjena hvaležnosti. Zato vas vprašam: »Za kaj se danes, po precejšnjem številu let, ki ste jih preživeli kot duhovnik, po mnogih preizkušnjah in trdem delu, zahvaljujete?«

Vsak človek v teh letih mora čutiti hvaležnost za leta, ki jih je preživel. Še prav posebej se moram zahvaliti Bogu za življenje. Sem osmi od devetih otrok, lahko me ne bi bilo – hvala Bogu in staršem, da so mi omogočili življenje. Vse drugo iz tega sledi, če smo v življenju hvaležni, čutimo odgovornost za to, kar delamo.

Zahvalim se tudi za otroštvo, en brat je umrl majhen, drugih osem pa nas je še živih. Da bi pokazali hvaležnost, nas je nečakinja zbrala ter vse brate in sestre odpeljala na Brezje. Najprej smo hoteli ostati sami v ožjem krogu, p. Leopold pa je dejal, da v brezjanski baziliki ne more biti nihče sam zase. Tako smo imeli slovesno zahvalno sv. mašo ter doživeli srčno veselje, da smo se lahko Bogu in Mariji zahvalili za življenje. To je bila prava krona in veliko veselje za našo družino.

To kaže, kako globoko so korenine vaše družne zasidrane v verskem življenju. Povejte še kaj o tem.

Bilo nas je osem in življenje ni bilo lahko; vsi smo morali trdo delati. Najprej smo živeli v majhni cimprani hiši z dvema sobama. Ko smo začeli graditi novo hišo, so šli starejši bratje in sestre izkopavat opeko izpod ruševin, ki so ostale po vojni na Ptujju, in jo očistili. Oče jo je s parom volov zvozil domov. Hišo nam je začel zidati stric zidar. Sodelovali smo vsi otroci, s svojimi rokami smo si zgradili dom. Ko je bila dokončana, smo iz stare hiše selili opremo. Še zdaj se živo spomnim: po zidovih so bile svete slike, ki so bile svete zato, ker so živele z nami in mi z njimi, v molitvi in petju. Mati so rekli: »Vsak od otrok bo nesel eno sliko, ti pa boš nesel križ.« Ko smo prišli v novo hišo, smo obesili slike in križ – takrat smo čutili, da smo doma.

Je bila odločitev za semenišče nekaj logičnega ali se je kaj prelomilo v vas, je moralo kaj umreti?

Redno sem hodil ministrirat. V adventnem času, ko je bila maša ob šestih zjutraj, je bilo treba vstati in iti še v temi. Velikokrat sva šla z mamo skupaj, vendar se nisva nikoli pogovarjala o tem. Gotovo pa je molila v ta namen. Mama je bila zelo vztrajna in me je spodbujala k rednemu ministriranju. Po maši sem pri sestrah dobil skodelico bele kave, ki je bila strašno dobra, če pa je bil zraven še kos kruha, je bilo še boljše, in potem sem šel v šolo. Moj načrt je bil, da se bom vpisal v gimnazijo in se udeleževal v gledališču. Idol mi je bil ptujski gledališki igralec Franjo Gunžer, ki sem ga spoznal, in želel postati to, kar je bil on. S svojimi prihranki sem si kupil celo gledališki abonma, kar je bilo za učenca osnovne šole prava redkost. Potem sem bil pri Sv. Trojici v Halozah na počitnicah in po temeljitem pogovoru s p. Stankom Cvetkom sem spremenil odločitev in odšel v minoritsko malo semenišče v Zagreb. Takrat nas je šlo pet Slovencev, štirje smo končali študij in postali duhovniki.

Imate kake posebne spomine na semeniška leta? Se vam ne zdi, da ste bili premladi za tako odločitev?

Spomini so lepi in težki. Končal sem prvi letnik gimnazije in bil naslednje leto v noviciatu. Po letu noviciata sem bil poklican v vojsko, ki sem jo služil dve leti. Takrat se je vse ustavilo. Po vrnitvi iz vojske nisi mogel bivati v semenišču, če nisi bil vpisan na državno priznano ustanovo. Tako sem se vpisal na teološko fakulteto in hkrati obiskoval 3. letnik gimnazije. Na predavanju smo morali hoditi, da smo dobili subskripcijo. Takrat se je že ustanovilo bogoslovje v Sostrem,

kamor smo se bogoslovci preselili po končani maturi pri Sv. Duhu v Zagrebu. V Ljubljani sem se vpisal v tretji letnik, seveda se je kar nekaj izpitolov iz Zagreba vleklo za menoj.

Premlad? Za nas je bil to čisto normalen proces. V semenišču smo imeli dovolj časa za odločitev. Če je kdo videl, da ni za to, je odšel. Nihče nas ni silil, da bi ostali. V tem času je poklic dozorel. V noviciatu smo imeli čas in dovolj vzgoje, da smo lahko pretehtali odločitev. Spomnim se drobnega dogodka, ki je kar precej vplival name. V zadnjem razredu osnovne šole je razredničarka spraševala, kaj si kdo želi postati. Vprašala je vse sošolce razen mene. Ko sem se oglasil: »Kaj pa jaz?« je odmahnila z roko: »Ti boš tako ali tako šel za župnika.« Mislil sem si: »Če ti tako rečeš, potem je nekaj na tem.« Res pa je, da večina ni imela predstave o redovniškem življenju – če si postal duhovnik, si po splošnem mnenju postal župnik, pa če si bil redovnik ali škofijski duhovnik.

Sam sem bil zelo navezan na patre iz kloštra. Bil je pravi praznik, če je kateri prišel k nam domov.

Spominjam se vaše nove maše oziroma še bolj primicije na vašem domu v Novi vasi pri Ptujju. Zapomnila sem si bolj veseli del. Plesali smo »čindaro«, se smejali razposajenim bogoslovcem, ki so uganjali vse sorte šal. Za vas pa je takoj po novi maši nastopilo resno pastoralno delo. Kje ste ga začeli?

Prvo leto je bil tako imenovani pastoralni letnik. Bil sem samostojni kaplan v Javoru in Sostrem ter zelo vpet v župnijsko delo. Zato se mi je diploma odmaknila kar za tri leta. Po dveh letih sem postal župnik v Dornavi. Tam je bilo zelo težko: stanovanja za župnika ni bilo, župnijska hiša je bila obnovljena, ampak prazna, brez vode, o avtomobilu še sanjali nismo. Bil sem brez urejenega gospodinjstva, tu in tam mi je mežnar prinesel krožnik juhe. Imel sem 16 ur verouka na teden. Pa sem rekel faranom: »Če

mi ne boste pomagali, odidem.« Potem sem začel delati z mladino in to me je zadržalo. Prvič je bilo 30 deklet in en fant. Zbirali smo se vsako soboto, nazadnje je bilo 60 mladih, ki so nekaj pričakovali. Cele dneve sem se pripravljaj. Podal sem temo, potem smo se pogovarjali in na koncu povesečili. Danes marsikdo reče z nostalgijo: Ja, to so bili drugačni časi! Res je, ampak s to mladino je bilo treba delati, z njimi biti. Ti spomini so najlepši. Mladi so vztrajali do konca. Ko sem odhajal, so vsi jokali. Takrat sem videl, kaj pomeni biti duhovnik.

Sledila so leta na Ptujski Gori. Stavbe so bile v zelo slabem stanju prav tako kot marsikaj drugega. Bilo je ogromno fizičnega dela; tako težko je bilo, da tega res ne bi več želeli. Imeli smo tudi posestvo in živino, sicer ne bi mogli shajati. Vse smo delali sami, ročno, skupaj z ljudmi, ki so radi pomagali. Ko smo delali tlak v cerkvi in je pripeljal tovornjak, smo pozvonili z velikim zvonom – kot ob turških vpadih – in ljudje so prihiteli. Naredili smo človeško verigo in raztorvorili težke kamnite plošče.

Nisem vas še vprašala, kakšno je bilo vaše novomašno geslo. Vas je na vaši duhovniški poti vodila kaka posebna misel, sklep, želja ...?

Novomašno geslo je bilo: »To je zmaga, ki premaga svet, naša vera.«

Kot otrok sem rad gledal očeta pri sajenju drevja – posadil ga je in ga požegnal: »Tako, zdaj pa rasti.« To me je v življenju vedno spremljalo – da gre življenje naprej. Marsikaj, kar sem sadil, se je podrlo ali so mi podrli. Vedno sem rad začel nekaj, kar je raslo naprej.

No, če nadaljujem v tem smislu: 1983 sem bil izvoljen za minoritskega provincialnega ministra. Sedež province je bil v Ljubljani na Zaloški cesti 58. To življenje je bilo popolnoma drugačno od

prejšnjega. Bilo je pestro: različni dijaki, mladi, ki so se učili, pa tudi delali in se znali razveseliti na izletih. Ustanovili smo štajersko študentsko skupino; bilo je okoli 20 študentov. S p. Martinom Kmetcem, ki je zdaj misijonar v Turčiji, sva posadila nekaj, kar še vedno raste. Hodila sva na sprehod ob Ljubljani in se pogovarjala o tem, da je treba študente nekako povezati – in začela so se romanja v Assisi. Najprej z avti, nato z avtobusi in s šotori. Pridružili so se še nekateri naši patri, pa frančiškani in kapucini, ki asiška romanja zdaj tudi sami organizirajo.

V čast mi je, da sem bil kot predsednik vseh redovnikov prisoten pri polaganju temeljev naše države. Določali smo državne in druge praznike. Na mojo pobudo je bila ustanovljena krovna komisija za odnose verskih skupnosti z državnimi institucijami.

Ampak vaša pot se je po treh mandatih provincialnega ministra vrnila na stare tirnice. Spet ste postali župnik in ponovno je bil pred vami nov izziv – ptujski trojček.

Za bralce, ki tega ne poznajo, naj povem, kako je bilo. 1992 sem postal župnik v župniji sv. Petra in Pavla na Ptuj ali, kot rečejo domačini, v kloštru. Tam je bil samostan, namesto cerkve pa je ob samostanu stala pošta. Bila je menda edina pošta na svetu, ki je imela gotski prezbitelij. Zgrajena je bila leta 1964 na mestu leta 1945 bombardirane minoritske cerkve, bisera baroka na Slovenskem. V 60. letih je bilo politično stanje tako, da ni bilo možno niti pomisliti, da bi se lahko postavila cerkev. V nacionaliziranih prostorih samostana je bila tudi študijska knjižnica.

Na začetku 90. se je začelo šušljati, da naj bi se knjižnica izselila zaradi problemov statike, pošta podrla in gradila naj bi se nova cerkev. To so poimenovali ptujski trojček. Vse skupaj je počasi zorelo. Gonilna sila so bili pokojna Kristina Šamperl Purg, odgovorna za kulturo v ptujski občini, in takratna župana – najprej Vojteh Rajher in pozneje še Miroslav Luci. Pomislil sem – semkaj sem kot otrok hodil ministrirat, lovili smo se po ostankih zidov, zdaj pa naj zidam cerkev? V tem sem videl Božji prst in privolil: Naj bo! Najprej smo leta 1996 na trg pred cerkvijo postavili Marijin kip. Leta 2000 se je preselila pošta in staro poslopje je ostalo prazno. V zevajoča okna smo za božič postavili jaslice – revščina v revščini. Bile so težke preizkušnje, še posebej, ko je kazalo, da bomo morali odplačati poštno poslopje. Plačati za nekaj, kar nam je bilo odvzeto! Ni bilo pravnikarja, ki bi poznal rešitev. Pa se je našla, hvala Bogu. Problem smo rešili s kompenzacijami.

Ko je cerkev stala, smo na zvonik potegnili križ in nato šli na kosilo. Ob vračanju smo opazili, da križ žari – kot bi ga nekdo varil. Ta pojav je bil viden samo takrat in nikoli več. Spomnil sem se pripovedovanja očitovcev, da je leta 1945 po bombardiranju med kupi ruševin ostal pokonci samo križ, ki je nato dolga leta čakal v refektoriju, zdaj pa stoji v novi cerkvi. Nemški sodnik, ki je po strahotnem bombardiranju prilezel iz kleti, je gledal ta prizor in zamrmral: »Tam gori je nekaj!« Za mene je bil prizor svetlečega križa znamenje zvestobe patrov, ki so prestali kalvarijo povojnih zapostavljanj in preganjanj.

V ptujskih letih niste gradili samo nove cerkve, ampak posadili kar nekaj »dreves«, ki še vedno rastejo.

Res je, če sadiš, je treba saditi nekaj, kar raste. Patri minoriti smo leta 1975 prevzeli v upravo župnijo sv. Jurija, kjer se je ustanovil samostan sv. Viktorina. Na njegov god je pokojni p. Maks Klajnšek vsako leto povabil ugledne goste. Cerkev takrat še ni imela raznoraznih inštitutov in na Ptuju smo razmišljali, kako bi povezali izobražene Ptujčane. Nastalo je društvo Viktorina Ptujskega (gonilna sila je bila ga. Božena Čačković), ki je bilo mišljeno kot subjekt, prek katerega bi lahko ustvarjali duhovno in kulturno klimo na Ptuju. In res je s svojim delovanjem močno pripomoglo k duši Ptuja. V veliko veselje mi je, da društvo še vedno živi. Žalostno pa je, da samostana sv. Viktorina ni več in da je proštija postala podružnica. Vendar ima življenje vzpone in padce.

Kaj vam je še v veselje? Kaj ste posadili ali še sadite v župniji sv. Vida pri Ptuju, kjer ste župnik?

V veselje so mi zakonske skupine, ki sem jih ustanavljal na misijonih in doma. Vidim, da so zakonske skupine blagoslov tako za družine kot za župnije. Tudi mladi iz teh skupin se družijo in odraščajo skupaj. Na Vidmu imamo dve zakonski skupini in tri pevske zборе. Zato sem vesel, da smo z obnovo kora in razširitvijo cerkve pripravili dostojen prostor, kjer lahko zbor s svojim prepevanjem polepša bogoslužje.

Največje veselje zame pa je, da smo kanonično ustanovili krajevno bratstvo Frančiškovega svetnega reda. To je moje najlepše izkustvo frančiškovega bratstva. Krajevno bratstvo je podaljšana skupnost samostana, da tudi bratje čutijo skupnost. Trudimo se, da župnija diha po Frančiškovo.

Uvedli smo pobožnost k sv. Antonu. Že ko smo začeli graditi cerkev na Ptuju, so trije avtobusi romarjev poromali v Padovo, ker smo se zavedali, da brez pomoči od zgoraj ne bomo zmogli. Še vedno vztrajamo.

Obiskala pa vas je tudi sestra bolezen, križ, ki ga nosite že 12 let. Kakšno je vajino sobivanje?

Na dializo sem bil poklican na svoj 64. rojstni dan. Takrat sem mislil, da je vsega konec. Res pa je, da se mi je življenje s tem zelo spremenilo. Predvsem poglobilo: prej me je veliko reči oviralo, skrbelo, zdaj pa imam med dializo, na katero hodim trikrat na teden, dovolj časa za premišljevanje. Igle mi povzročajo bolečino (drugim ne), ki jo namenim vedno za nekoga. Pravijo mi, da ni normalno, da še toliko delam. Vendar želim delati, dokler bom lahko. Najbolj si želim, da bi prišel nekdo mlad in delal naprej. Tu, na dializi, je nastala zbirka pesmi, ki bo kmalu izšla. Verjetno edina zbirka z dialize, napisana z eno roko, saj je druga priklenjena.

Morda pa ste na neki način že uslišani. Minoriti ste nedavno dobili novo vodstvo, provincialni minister je postal mlad pater Igor Salmič. Mu boste kaj namignili?

Za nalogo novega vodstva vidim skrb, da bodo bratstva zdrava in dobra ter da bodo ljudje videli srečne brate. Le tako bodo prišli do nas. Enako je v družini – če je srečna, rad prideš na obisk in se dobro počutiš. Mladi danes iščejo nekaj, kar je lepo, kar prepriča. Ob množični in raznoliki ponudbi je preprosto bratstvo nekaj, ob čemer človek pomisli: tu bi pa lahko živel.

Misel za bralce?

Veseli me, da raste drevo, ki sva ga s p. Tinetom sadila za Ljubljano. Naj bo v Božjo čast in slavo. Frančišek je pač samo eden, ker je kot odprt evangelij.

Naj dodam, da je p. Tarzicij v svoji skromnosti morda pozabil še na eno drevo, za katerega morda niti ne ve, da ga je posadil: ptujski oratorij. Na seji pokrajinskega sveta OFS je okrog leta 2000 glasno razmišljal: »Nekaj bi bilo potrebno narediti za otroke med počitnicami. Dajte, Frančiškovi, navdušite mlade, naj zberejo otroke v smislu salezijanskih oratorijev!« Tako se je začelo, se razraslo, še raste ... in to drevo ima res bogato krošnjo. Bog vas živi, zlatomašnik, p. Tarzicij!

BREZMADEŽNA

Alenka Žibert

»Preveč je Bog žaljen, preveč je že greha, naj svet spokori se, grešiti preneha.«

Tako govori besedilo pesmi Trinajstega maja, ki je aktualno tudi stoletje po prikazovanjih Gospe v Fatimi.

Ni receptov o tem, kako živeti. So poti medsebojnih odnosov in posameznikovega odnosa do Boga.

Ko pred zadnjim prikazanjem 13. oktobra mnoge preveva strah pred morebitnimi hudimi dejanji ljudi in ko celo staršem, ki se odločijo, da bodo skupaj s svojimi otroki – vidci prisostvovali dogodku, to odsvetujejo, mala Jacinta v polnem zaupanju v Devico pravi: »Če nam bodo naredili kaj hudega, bomo šli v nebesa. Ubogi pa tisti, ki bodo nam storili kaj hudega. Šli bodo v pekel.«

Delati dobro in zaupati v Božje ter Marijino varstvo

Vsak dan je sestavljen iz številnih človekovih dejanj do samega sebe, do družine in bližnjih članov, do ožjega in širšega občestva, v katerem živi, in do Boga ter Device Marije.

Kako pogosto se vprašamo o svojih delih? Kako ta vplivajo na okolico in nas same? Ali z njimi osebnostno in duhovno rastemo? Smo zgled in navdih drugim? Znamo kljub morebitnemu uspehu ostati skromni in ponižni?

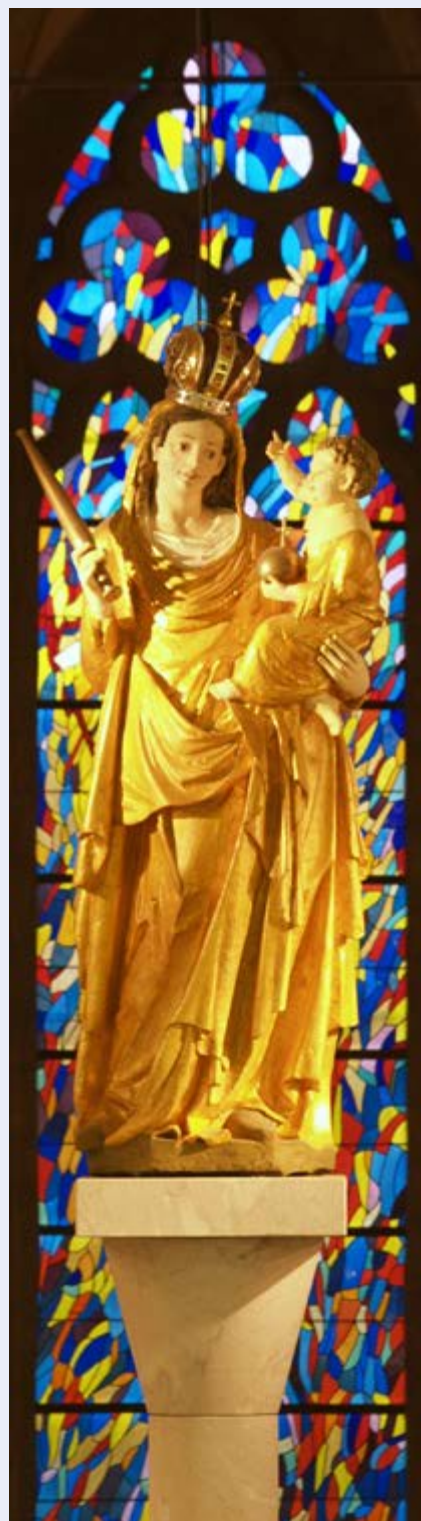
Posameznik je v prostoru in času odločilno povezan z družbo, v kateri živi. Vsak človek ima sposobnosti, darove, talente, ki naj jih v veliki meri razvija in zapolni življenje z doseženim uspehom ter s širšo družbeno potrditvijo. Kot del širšega občestva naj živi po načelu dajanja in prejetja – ne le materialnega, ampak tudi duhovnega in humanega.

Kot je zapisal Antoine de Saint Exupery: »Če delamo zgolj za materialne dobrine, si sami gradimo svojo ječo. Osamljeni se zapremo s svojim nepelnatim denarjem, ki nam ne zagotavlja ničesar, za kar bi bilo vredno živeti. Prava uporaba tvojih dobrin je prehajanje od enega k drugemu.«

Povsod, kjer smo, in z vsem, kar počnemo, puščamo sledi in odtise. Ali navdušujemo in smo navdih ali pa smo strah in trepet, širimo dobro in optimizem ali slabo in pesimizem, so naša dejanja za skupno dobro ali le za osebno korist, smo vitalni člen družbe ali le oddaljeni opazovalec?

Verjamem, da sta za vsako od naštetih stanj potrebna čas in zorenje. Sposobnost osebnega zavedanja in razumevanja. Stik s samim seboj in notranji mir. Vsega tega pa človek ne more doseči sam. Zato je potrebno ozavestiti pomen Boga in njegovo vlogo v našem življenju. Bog bo skrbel za nas vsak dan, vso noč, in nam bo v pomoč.

Morda se moramo vprašati: »Ali je začetek in konec dne povezan z mislijo in dejanjem Zanj? Ali v napetem delavniku dneva, tedna, meseca utegnemo moliti – prositi in se zahvaliti?«

Če ne drugače, se na Boga spomnimo, ko smo v težavah. Kadar ne vemo, kako bi lahko sami – najboljši kot smo – rešili nastale težave. A lepo se je zavedati, da je Bog vedno tam. Tudi tedaj, ko se ne spomnimo Nanj in se nam zdi dober potek dogodkov samoumeven. Veliko lahko storimo sami zase in za družbo, v kateri sobivamo. A vsega ne moremo in ne zmoremo. Zatorej ne pozabimo Nanj in predvsem ne žalimo!

Sorazmerno enostavno se je zahvaliti za dobro. Smo se sposobni zahvaliti tudi za manj dobro in v tem prepoznati veličino preizkušnje, ki smo ji izpostavljeni? Bog vendar naloži vsakomur toliko, kolikor je zmožen prenesti. Včasih se nam zdi, da ne gre več, a vendar zmoremo korak dalje.

Chiara Lubich zapiše: »Človek nosi v sebi hrepenenje po nadnaravnem kot neozdravljivo rano. Kar je Božje, ga muči, kar je neskončno, ga preganja, kar je večno, ga privlači.«

Življenje v občestvu

»Kadar vržem mrežo, da bi ujel najboljše stvari, mi uidejo, ne vem kam. Toda kadar podarim samega sebe, me najboljše stvari pridejo iskat,« pravi Rabindranath Tagore.

Vodilo življenja naj bo dvosmerni tok dajanja in prejetja. Naj nam ne bo težko ali žal podarjati, saj bomo neodvisno od nas samih zagotovo veliko prejeli. Razumeti moramo le, da so darovi raznoliki.

»Resnična razlika med ljudmi je razlika med sebičneži in tistimi, ki imajo druge radi kakor brate. Resnična razlika ni v moči niti v denarju, ampak v ljubezni. Z vsem denarjem sveta namreč ne moreš ustvariti ljudi. Toda z ljudmi, ki ljubijo, lahko ustvariš vse, tudi potrebni denar,« razlaga Bartolomeo Sorge.

Ali ni v luči takšne ljubezni tudi strah pred novimi prišleki odveč? Res lahko migracijske tokove sodobnega časa ustavimo s strahovi, predsodki in zadržki? Ali moramo pogledati na to kot na obdobje preizkušnje?

Poklicanost slehernega človeka za dobra dela. Mar nismo ves čas nagovorjeni z Jezusovim zgledom ljubezni do nas samih?

Če je Cerkev z binkoštni zaživila v jezikovni pestrosti jezikov, ki jih govorijo apostoli, smo nagovorjeni tudi mi. Spregovorimo večjezikovno, učimo se novega, predvsem pa govorimo jezik ljubezni.

Jezusova dvatisočletnica

Dve v morju večnosti sta tisočletji,
kar Ogenj betlehemeski je zagorel,
Te, Jezus, Mati v jasli položila,
sta Bog in človek si roke podala.

Kako ubogo bi bilo človeštvo,
če Ti ne bi prišel, nas ne razsvetlil
in ne ogrel nas za življenje večno,
ki si prinesel ga na mrzlo zemljo.

Hvaležni smo za ogenj Ti ljubezni,
ki vse življenje plamenel je v Tebi,
svoj vrh dosegel je na lesu križa;
na njem sežgal je našo hudobijo.

Slavimo Te, Odrešenik človeštva,
častimo Tvojo Mater, Mater Cerkve.
Pojó naj vama štirje venci pesmi
iz šestdesetih rož domače zemlje.

Anton Nadrah, Betlehemeski ogenj,
Stična 1997, str. 119

Zahvaljujmo se Gospodu, ker je dober

Sestre klarise

»Zahvaljujmo se Gospodu za Njegovo dobroto, ki jo izkazuje človeškemu rodu« (Ps 106), opominja psalmist. Vse, kar smo in kar imamo, je dar neskončne Božje ljubezni in usmiljenja – zato sta hvaležnost in zahvaljevanje Bogu naša sveta dolžnost. Zahvaljevanje je odlična oblika češčenja Boga, ki nas hkrati razveseljuje, osrečuje in opogumlja ob spominjanju na nedoumljivo zastonjsko ljubezen, s katero nas Bog – kot svoje ljubljene otroke – čudovito obdarja.

Če bi več mislili na to, bi postalo vse naše življenje nenehno zahvaljevanje Njemu, ki nam je podaril življenje in odrešenje po Kristusovi popolni daritvi in nas po Svetem Duhu razsvetljuje, utrjuje, poučuje ... po zakramentih, zlasti po evharistiji, v nas vzdržuje Božje življenje, ... ki nam je dal za posebno varstvo Mater Marijo, angela varuha, priprošnja svetnikov in spremstvo naših domačih, prijateljev ...

S srcem se pridružimo nebeščanom, ki nenehno pojejo pesem zahvale: »Zahvaljujemo se Ti, Gospod Bog, vladar vsega.« Z Božjo Materjo Marijo, ki je zapela najlepšo hvalnico, se zahvaljujmo Kristusu, da je prišel med nas in postal eden izmed nas, zahvaljujmo se za Njegovo oznanjevanje, za trpljenje, vstajenje in poveličanje ... za to, da ostaja z nami v presveti evharistiji vse dni do konca sveta.

Sveti Pavel nas vabi: »Bodite hvaležni. S psalmi, hvalnicami in duhovnimi pesmimi v svojih srcih hvaležno prepevajte Bogu. In vse, karkoli delate v besedi ali v dejanju, vse delajte v imenu Gospoda Jezusa in se po Njem zahvaljujte Bogu Očetu« (Kol 3, 15–17).

Sveta Klara pa sestram v svoji Oporoki naroča, da »moramo razmišljati o neskončnih dobrotah, s katerimi nas je Bog obsipal ... Med drugimi dobrotami, ki jih vsak dan prejemamo od 'Očeta usmiljenja' in za katere se moramo vedno bolj zahvaljevati, je nedvomno veliki dar naše poklicanosti. Čim popolnejši in večji je ta dar, tem bolj smo se dolžne zanj zahvaljevati ... s skrbnostjo in naporom duha in telesa ...«

Klarino nenehno zahvaljevanje je doseglo višek v obhajanju evharistične skrivnosti. »V resnici je bilo célo njeno življenje evharistično, ker je iz svoje klavzure nenehno pošiljala 'zahvalo' v molitvi s hvaljenjem in prošnjami, z darovanjem in žrtvovanjem. Vse je sprejemala in darovala Očetu v združenju z neskončno 'zahvalo' edinorojenega Sina, Otroka, Križanega, Vstalega, ki živi na Očetovi desnici« (sv. Janez Pavel II.). Tudi svoj odhod z zemlje je z vzklikom *Hvaljen bodi, Gospod, ki si me ustvaril* spremenila v hvalnico Sveti trojici.

Klara se je zavedala, da rodovitnost redovnega življenja ni toliko sad naših naporov, ampak je »dar poklicanosti«, zastonjski dar Očetove ljubezni. Kdor pozabi na to temeljno zastonjsko obdarovanost, sebe oropa rodovitne sedanjosti in miru prihodnosti.

Najbolj pa se moramo zahvaljevati za veliki dar svetega obhajila. Z zahvalo se množijo sadovi Jezusove navzočnosti v duši. Kdor pozna vrednost obhajila, se trudi dolgo ohranjati Božjo moč v srcu in po Božji volji uravnava svoje življenje. Prosimo Marijo, naj nam posodi svojo hvaležno ljubezen, da se bomo zahvaljevali z Njo in bo tudi vse naše življenje postalo nenehna zahvala Bogu.

»Bog vse dobrote in veličastva, rad bi imel srce, veliko kakor ves svet, da bi Ti izrazil svojo hvaležnost. Sprejmi namesto tega globoko zahvalo iz ust svoje presvete Materice in po najpopolnejšem Jezusovem srcu, ki mu zaupam vsa svoja čustva in vso svojo zahvalo« (J. L. Monsabré).

Klarisa s. M. Pija Rinaldi si je zapisala: »Kakšno hvaležnost boš izkazala svojemu Bogu za nedoumljivo ljubezen, ki ti jo je pokazal v tem Božjem zakramentu? Kako boš zadostila Njegovemu najbolj ljubečemu Srcu, ki je tako malo ljubljeno? Kako Mu boš olajšala bridkosti zaradi tolikšnih nezvestob, ki jih nenehno prejema od večine ljudi? Kaj boš obljubila svojemu ljubemu Jezusu, ki te gleda in ti pravi: 'Vsaj ti mi izkaži hvaležnost in ljubezen, ker toliki moji otroci pozabljajo name!' Jezus! Glej, darujem Ti samo sebe ... Vzem mi srce, dušo, mojo voljo! Hočem Te ljubiti za tiste, ki Te ne ljubijo, verovati vate za tiste, ki Te zanikajo, Te vedno iskati za tiste, ki bežijo pred Teboj in Te nenehno poveličevati namesto tistih, ki Te žalijo' ...«
Moj Bog, tudi jaz Te hočem iz srca ljubiti in se Ti zahvaljevati za vse, za vse. Vse je milost! Hvala Ti za vse!

Pripravlja: Doroteja Emeršič

Na zlato polje sem šla.
Iz sklonjenega klasja
je zrela pšenica
v dlani mi nasula
semena,
na vseh poljih sveta
najbolj dragocena.

Na Sveti oltar
izročam zahvalo
in svojo prošnjo,
da mali košček zemlje
mojega srca
objame Tvoje sonce.

Čudežno moč ima Tvoj dotik.
Duh Božji,
v Božje Telo
posvečuješ zemeljski kruh.

Duša nemirna in plašna,
drobna in majhna
spreminja se v brazdo prsti,
za živa semena.
O, da bi vredna
na polju Božje ljubezni
v zlato klasje zorela!

*Stanka Mihelič, Srce srcu govori,
Kot pri Ribnici, str. 71*

HVALEŽNI SMO, JEZUS

Hvaležni smo, Jezus, naš dobri Gospod,
ker z nami v ljubezni si vedno, povsod.

Naj vse Te človeštvo slavi,
le Tebi naj vedno živi.

Ti luč si nebeška, ki siješ v srce,
da v njem ni prostora za sile teme.

Naj vse Te človeštvo slavi,
le Tebi naj vedno živi.

Ti hrana si romarju, vrelec moči;
zato ne omaga na sredi poti.

Naj vse Te človeštvo slavi,
le Tebi naj vedno živi.

Do vsakega dober si, dobri pastir,
zgubljenega iščeš, prinašaš mu mir.

Naj vse Te človeštvo slavi,
le Tebi naj vedno živi.

*Anton Nadrah, Betlehemski ogenj,
Stična 1997, str. 119*

Vokalna skupina CANTATE DOMINO

Helena Štefanič

Mednarodno tekmovanje v Assisiju »Voices for peace – Petje za mir« in avdienca pri papežu Frančišku

Vokalna skupina Cantate Domino iz Kočevja je bila z družinskimi člani na nepozabnem pevskem romanju od velikonočnega ponedeljka do bele nedelje. Najprej smo bili dva dni v Rimu in Vatikanu. V torek, 3. aprila, smo si ogledali vatikansko baziliko, nato pa smo odšli na slovensko veleposlaništvo pri Svetem sedežu, kjer nas je sprejel veleposlanik g. Tomaž Kunstelj. Na njegovo povabilo smo popoldne prepevali za vatikanski diplomatski zbor na slovesni sveti maši v rimski cerkvi Santa Maria in Transpontini, le lučaj od bazilike sv. Petra. Maša v slovenskem in italijanskem jeziku je bila posvečena umrlim in bolnim diplomatom. Daroval jo je rektor Papeške salezijske univerze prof. Mauro Mantovani, somaševala pa sta slovenska duhovnika Franc Mihelčič in Ivan Hercog. Po maši smo za diplomate izvedli krajši koncert skladb slovenskih skladateljev.

V sredo smo doživeli nepozabno srečanje s papežem Frančiškom. Vstopno karto za avdienco je uredilo slovensko veleposlaništvo. Varnostnik nas je odpeljal na posebno mesto tik pod oltarjem, kjer so bili že pripravljene mikrofoni. Poleg italijanskega mladinskega zbora Jericho Gospel Choir iz Picena in instrumentalno-glasbene zasedbe Marian Center School iz ZDA smo bili izbrani za prepevanje ob prihodu papeža Frančiška. Pred dvajsetisočglatvo množico, zbrano na vatikanskem trgu, smo zapeli staroslovansko *Otche nash* in *Avsenikovo Slovenija, od kod lepote tvoje*. Tako se nam je uresničila velika želja, da bi lahko peli nasledniku apostola Petra. Ob

koncu avdiencie nas je čakalo še eno presenečenje; papež nas je prišel osebno pozdravit! Navdušeni smo ga pričakali s pripravljenimi darili. Zborovodja Franc Štefanič mu je izročil pol metra veliko velikonočno jajce, belokranjsko pisano iz žgane gline, ki jo je poslikala pevka Helena Štefanič, izdelali pa so ga v Lončarstvu Pogorelc-Češarek iz Dolenje vasi pri Ribnici. Darila se je papež zelo razveselil, ravno tako velikonočne orehove potice, ki jo je spekla Helena Štefanič. Nasmejani jo je potipal in pripomnil, da slovensko potico dobro pozna. Med rokovanjem je pevce in njihove družinske člane zaprosil, naj ga podprejo z molitvijo. Novinarji vatikanskega časopisa *L'Osservatore Romano* so dogajanje fotografirali in na spletni strani Vatikana objavili kar 100 posnetkov. Papeževa preprostost, njegova prijaznost, toplina in prošnja, da molimo zanj, so se nas močno dotaknile. Tisti dan smo bili izbranci velikega človeka, kar je potrdil veleposlanik Kunstelj z besedami, da v Vatikan pride veliko zborov, a da le malokdo doživi kaj takšnega, kot smo mi.

Po ganljivem dogodku smo odpotovali v Assisi, kjer smo se udeležili 2. mednarodnega pevskega tekmovanja »Voices for peace – Petje za mir«. Mednarodna organizacija Interkultur s sedežem v Nemčiji že 30 let prireja zborovska tekmovanja po različnih evropskih mestih in po svetu. Lansko leto so se zbori z vsega sveta prvič zbrali v Assisiju, mestu svetega Frančiška, in petje simbolično posvetili miru. S tem so podprli molitvena srečanja za mir predstavnikov različnih svetovnih verstev, ki se od leta 1986 na pobudo papeža Janeza Pavla II. zberejo v Assisiju.

Uvodno srečanje vseh tekmovalnih zborov je bilo v sredo v cerkvi sv. Rufina v Assisiju pri skupni sveti maši, ki jo je vodil lokalni škof. Na tej otvoritvi smo se pevci iz 11 različnih držav resnično povezali v skupni pesmi in molitvi za mir na svetu. Po nepozabnem obredu smo se odpravili v naš hotel v neposredni bližini cerkve Marije Angelske. Tako smo že naslednje jutro obiskali čudovito svetišče s Porcijunkulo, kjer se je sveti Frančišek rodil za nebesa. Zbrana molitev nas je napolnila z notranjo močjo za pevske napore, ki so nas čakali v naslednjih dneh.

Popoldne smo imeli na programu že prvi tekmovalni nastop v Perugii. V cerkvi sv. Petra smo zapeli v sakralnem programu in prejeli srebrno priznanje. Zvečer smo imeli v isti cerkvi za domačine in druge zборе še prijateljski koncert sakralne glasbe skupaj z zboroma iz Nemčije in Madžarske, ki sta bila navdušena nad našim petjem. V petek smo tekmovali še v prostem programu v dvorani Teatra Castrucci in ponovno osvojili srebrno priznanje. Zvečer smo na prijateljskem koncertu uživali ob ljudskih pesmih Izraelcev, Turkov in Latvij. V soboto dopoldan smo si vzeli čas za obisk groba sv. Frančiška in ogled bazilike, popoldan pa nas je organizator tekmovanja povabil, da smo kot prvi zapeli pri sklepni slovesnosti s podelitvijo priznanj v baziliki sv. Dominika v Perugii.

Zadnji dan turneje, na belo nedeljo, ki je bila tudi nedelja Božjega usmiljenja, nam je bilo omogočeno še eno posebno pevsko doživetje, za katerega je zaslužen naš p. Janez Šamperl. Priporočil nas je odgovornemu patru za cerkveno petje v baziliki sv. Frančiška Giuseppu

Magrinu, od katerega smo dobili povabilo za petje pri dopoldanski sveti maši ob 9. uri v spodnji baziliki. Z velikim veseljem smo sprejeli povabilo, ki je imelo določene pogoje; maša in pesmi so morale biti v italijanščini ali latinščini. Na srečo smo lahko sestavili celoten mašni program v latinščini, zadnja pesem Večerni zvon pa je zazvenela v slovenščini. Prepevali smo za oltarjem v apsidi in uživali ob čudoviti akustiki. Pred polno cerkvi jo domačih vernikov in romarjev je somaševalo osem duhovnikov oz. patrov. Žal med njimi ni bilo p. Janeza, ki je imel težave s kolenom in si je pri hoji pomagal z berglami. Po maši nas je prišel pozdravit in ponosen povedal, da je slišal veliko pohval in da so slovenski zbori v Assisiju že znani po svoji kakovosti. Prejeli smo posebno priznanje, ki ga bazilika podeli zborom za sodelovanje. P. Janez pa kljub zdravstvenim težavam ni počival. Srečali smo ga že dan poprej, ko so v Sacro Conventu pripravljali otvoritev razstave o samostanu Siksta IV. (Francesco della Rovere), italijanskega minorita, kardinala in papeža, ki je krstno ime dobil po sv. Frančišku Asiškemu.

V čudovitem pomladnem nedeljskem jutru se nas je v vsej polnosti dotaknilo Božje usmiljenje. Pred odhodom domov smo s p. Janezom pred baziliko napravili še skupinsko fotografijo. Šest dni zapored smo prepevali na različnih krajih, ob različnih priložnostih, ostali zdravi, zadovoljni, medsebojno povezani, predvsem pa polni lepih in nepozabnih doživetij. Hvala Bogu, sv. Frančišku in sv. Klari ter vsem našim zavetnikom, katerim smo se vsakodnevno priporočili z jutranjo molitvijo.

Asiške sanje se počasi uresničujejo ...

P. Janez Šamperl

Ko mi je bilo dano narediti asiški korak pred štirimi leti, sem v Frančiškovem mestu takoj zaslutil nekakšen klic – kot poslanstvo narediti most med Assisijem, Slovenijo in svetom.

Ta most v resnici že obstaja – revija, ki jo bereš, dragi asiški romar, utrjuje in povezuje romarje različnih generacij v duhu Assisija. Mnogi slovenski romarji, ki so v preteklosti ta duh odkrivali v različnih skupinah, sedaj v vedno večjem številu priromajo v okviru župnij ali pa turistični agencij – na leto naštejemo okrog 50 avtobusov. Seveda vse več romarjev prihaja z lastnimi avtomobili. To so predvsem tisti, ki bi radi svojim večjim ali pa še malim otrokom pokazali Assisi, sv. Frančiška, kamp, šotore, pa skrivne in skrivnostne kraje, kjer so začutili Božji navdih ali Frančiškov »dotik«, kjer so doživeli spreobrnjenje ali pa jih je nemara poklicala ljubezen sorodne duše ... Starejša romarica mi je zaupala: »Moja hči, ki je bila pred leti na romanju in duhovnih vajah v duhu Assisija, me je kar prijavila in rekla: 'Mama, to moraš videti, to ti moram pokazati!' In tako sem tukaj. Sedaj jo razumem.«

Tako duh Assisija živi, se poživlja, se širi iz starejših na mlajše in iz mlajših na starejše ... To so krogi življenja navzven in navznoter; to je moč sv. Frančiška, to je duh Assisija, to je most, ki ga v okviru slovenske minoritske province gradimo že prek 30 let. Ni bilo vedno lahko – ne v preteklosti ne v sedanjosti.

Prvi je na to pot pred desetletji popeljal študente p. Martin Kmetec. Ko je odšel v misijone in sem ga nasledil kot vzgojitelj na Zaloški, sem seveda moral prevzeti tudi vodenje mladih v Assisi. Čez leto, dve sem si poiskal pomoč pri +p. Mirku Veršiču, s katerim sva sodelovala več kot desetletje. Od samega začetka je bil kot vezni člen prisoten nepogrešljivi »tehnični« p. Jože Lampret. Nato so se zvrstili mnogi mladi bratje od p. Franca Murka do sedanjih voditeljev p. Danila in p. Damijana.

Koliko romanj, koliko poti, koliko korakov, besed, molitev, izkustev, prijateljstev, zaobljub, razočaranj, novih začetkov, posvečenih trenutkov ... Eden takih se mi je močno

vtisnil v spomin. Na gornji terasi smo se zbrali patri, ki smo bili trenutno z različnimi skupinami v kampu. Bilo je že pred desetletji, saj je bil zraven tudi sedaj že pokojni p. Gregorio, ki je priromal z dvema avtobusoma iz Rusije, pa pater iz Španije in midva s p. Mirkom. Utrujeni od teže romarskega dneva, vročine, napovedane nevihte ... smo pogledovali proti samostanu v Rivotortu in ugotavljali: »Bratje minoriti imamo v Assisiju velik Sacro Convento, pa velik samostan v Rivotortu z veliko prostora v njem in okoli njega. Mi pa smo prisiljeni bivati v tem kampu pod šotori, ki jih vsakič pripeljemo s seboj, s kuhinjo, ki jo tudi pripeljemo ... in vse to z velikim naporom. Kako, da še nimamo frančiškovega kampa za »našo mladino«, ki prihaja od daleč in v glavnem iz revnejših okolij?«

Ta pogovor, spontano srečanje, ta milostni trenutek mi je ostal v spominu, kakor da bi se zgodil včeraj ... Prinesel sem ga s seboj nazaj v Assisi, kjer sedaj živim, delam in snujem, kako bi utrdili ta most med Slovenijo in Assisijem. Še več, razmišljam, kako bi utrdili most do mladih z vsega sveta ... Idejo – izjemno posrečeno misel in teološko ozadje – sem prejel od papeža Frančiška, ki nas vse pošilja na obrobja. Ampak bratje v Sacro Conventu smo spoznali, da nam ni treba na obrobja – saj obrobja prihajajo k nam. Oddaljeni, odrinjeni, ubogi ... prihajajo k svetemu Frančišku, zato je naša naloga, da bolj na široko odpremo vrata in s tem oddaljenim in obrobim omogočimo vstopiti, jim nuditi gostoljubje, da se bodo pri Frančišku počutili sprejete.

Resnično, na obrobju so dandanes predvsem mladi v velikih težavah, ki ne najdejo več poti do Cerkve; oddaljili so se od duhovnosti. Mnogi so brez zaposlitve in seveda tudi brez denarja. Če si skušamo predstavljati jutrišnji dan (v Božjih rokah je, kdo ga lahko predvidi?), župnije nimajo svetle prihodnosti, ker je zelo malo bogoslovcev, duhovniki pa so pretežno stari. Zato bodo marijanska svetišča in drugi romarski kraji postali za vernike »veliki duhovni otoki«. Med njimi bo gotovo tudi Assisi s svetim Frančiškom.

Poudariti želim, da ima Sacro Convento v Assisiju možnost, sposobnost in moč odpreti vrata tistim na obrobju, predvsem mladim. Ideja, bolje rečeno vizija, je torej ta, da bi sveti samostan v Rivotortu pripravil duhovni center – neke vrste kamp, kjer bi se lahko zbirali mladi z vsega sveta, da bi (po preizkušenem slovenskem modelu) skupaj preživeli nekaj dni, molili v duhu Cerkve, ki roma, skupaj vdihovali duh Assisija in potem domov ter na ceste sveta odnesli evangelij, mir, veselje in upanje. Prvi koraki so že narejeni, a pot bo še dolga in vijugasta. Molimo za Božji blagoslov in duhovno moč, da bi romarji in bratje s skupnimi močmi odprli asiška varata in omogočili sleherniku pot do izvira – do Frančiška. Pri izviru je voda najbolj čista ...

Kakor si mene poslal na svet, sem tudi jaz njih poslal v svet ... (Jn 17,18)

Prevedla in priredila Doroteja Emeršič

Na Generalnem kapitlju v Rimu, ki se je odvijal od 16. do 22. novembra 2017, smo razmišljali na osnovi zgoraj zapisanega navedka iz Svetega pisma. Brat Michel Versteegh je v drugem delu svojega predavanja ponudil 10 ključnih razmislekov o svetni duhovnosti OFS.

1. Vzgoja oziroma formacija

Vzgoja oz. formacija ljudi, ki se zanimajo za sv. Frančiška in sv. Klaro, je bistvenega pomena, četudi je morda le majhen delček njihove duhovnosti. To zanimanje je treba nahraniti in poskušati moramo povečati prevzetost še nad drugimi deli frančiškove duhovnosti.

To je še posebej pomembno, ko pride človek v naše bratstvo in želi izvedeti, ali je zanj primerno ali ne. V tem trenutku je ključnega pomena, kako ga sprejmemo. Najprej mu moramo ponuditi pravo gostoljubje. To je tako zelo pomembno, da se bom nekoliko oddaljil od teme vzgoje in se posvetil temu gostoljubju. Naše Generalne konstitucije navajajo, da je za vstop v OFS potrebno »izpovedovanje katoliške vere, življenje v občestvu s Cerkvijo, pošteno moralno življenje, jasna znamenja poklica ...« (GK 39,2). Na glede na ta visoki standard smo vsi grešniki in se moramo zavedati svojih pomanjkljivosti. Ali ni naš oče Frančišek bratu Angelu – potem ko je ta ravno nagnal tri roparje – ukazal, naj vzame kruh in vino, ki ju je on sam pravkar naberačil, in ju odnese roparjem ter se jim opraviči za negostoljubje (Rožice, poglavje 26).

Druga pomembna zadeva ob sprejemu novincev je naš zgled. Novim bratom in sestram moramo »pomagati s prijateljstvom, molitvijo in pričevanjem bratskega življenja« (Obrednik).

Menim, da bi večino vzgojnih dokumentov morali oblikovati narodni sveti, ker poznajo lokalne okoliščine in

lahko to duhovnost predstavijo z večjo občutljivostjo. Pomembno je, da je v vzgojne materiale vključena tudi misel o mednarodni pripadnosti in za ta del je najprimernejši mednarodni svetnik, ki pozna razmere na obeh straneh.

2. Vzor ali pričevanje

Pričevanje frančiškovega življenja v skupnosti je zelo pomembno. Opazijo ga ljudje okrog nas, pa ne samo ti isti znotraj bratstva, ampak tudi sodelavci, bližnji, s katerimi živimo. Naše obnašanje lahko vzbudi vprašanje, od kod, zakaj ... To nam seveda ponuja priložnost, da spregovorimo o Frančišku in tako uresničujemo 6. člen Vodila: »/J/i/h po zaobljubi /.../ še tesneje povezuje, naj postanejo priče in orodje njenega poslanstva med ljudmi, ko oznanjajo Kristusa z življenjem in besedo.« Morda kdo potrebuje zgled, morda je v težkem obdobju življenja. Poleg zgleda je ključna tudi izmenjava pogledov, ki je lahko priložnost, da brat ali sestra stopi korak naprej na svoji Frančiškovi poti. Uporabljam izraz »izmenjava pogledov, misli« in ne »diskusija, razprava«, ker morajo biti ti pogovori v velikem spoštovanju vsakogar in s poštenimi nameni.

3. Uporabite talente, ki ste jih sprejeli

Vsak brat/sestra v bratstvu ima svoj del odgovornosti za svoje bratstvo. Poleg tega pa je potrebno v odkritem pogovoru prepoznati sposobnosti, ki smo jih prejeli in ki bi jih lahko uporabili pri službi v svetu bratstva ali kako drugače.

4. Vaš da naj bo da in vaš ne naj bo ne

Vsi kristjani bi morali biti osebe, na katere se je moč zanesiti, ki jim lahko zaupamo v smislu besed iz Svetega pisma: »Vaš govor naj bo 'da', 'da', 'ne', 'ne'; kar je več kot to, je od hudega« (Mt 5,37).

Ne smemo dajati slabega zgleda. Zato ne obljubljammo reči, za katere vemo, da jih ne bomo mogli uresničiti. In če daste obljubo, je ne prelomite.

5. Predanost oz. pripadnost

V zahodnoevropskih deželah je videti čedalje manj pripadnosti svetu, ki obkroža posameznika. Vedno večkrat slišimo »jaz« in vedno manjkrat »mi«. Postajamo individualisti. Pomembno je, kako se jaz počutim, kaj jaz mislim in kaj je najbolje za mene. Pred leti sem slišal za tovarnarja, izdelovalca avtomobilov. V njegovi tovarni je prišlo do resnih sporov med delavci in vodstvom. Sindikat je oznanil stavko. Delavci so se množično odzvali, vendar ne s prekinitvijo dela, ampak tako, da so nosili majice z napisom: »Stavkam.« Delavci so čutili pripadnost delodajalcu in svojemu delu in ga niso hoteli izpostaviti tveganju. Dandanašnji je kaj takega nepojmljivo. Vendar izgube občutka pripadnosti ni povzročila samo vedno bolj individualistična miselnost, temveč tudi razočaranje nad avtoritetami in organizacijami. Individualistična kultura in izguba zaupanja spodbujata druga drugo, posledica pa je izguba pripadnosti delu, športnemu klubu, Cerkvi, prijateljem, družini ...

Pripadnosti članov OFS zato ne moremo izsiliti, lahko pa jo spodbujamo. Bolj kot bodo člani vključeni v oblikovanje srečanja KB OFS, bolj bodo čutili soodgovornost za bratstvo. Izkušnja vključenosti v pripravo in organizacijo srečanja je vsekakor čisto nekaj drugega kot če samo sedimo in sprejemamo, kar pripravi nekdo drug. Zavedati se moramo, da so KB temeljne enote reda. Če je prisotna pripadnost na lokalnem nivoju, bo tudi lažje najti kandidate za službe na višjih nivojih.

6. Dan posvetite Bogu

Molitev je bistveni del našega življenja. Naše Vodilo pravi: » /.../ naj bo molitev in premišljevanje duša /.../ življenja in delovanja.« A čeravno morata biti molitev in premišljevanje naša duša, je naše mesto v svetu.

Za člana OFS mora biti poudarek na molitvi drugačen kot pri tistih moških in ženah, ki živijo v samostanih, odmaknjeni od sveta. Za slednje imata molitev in premišljevanje višji pomen. Naša duhovnost je zaznamovana z našim življenjem, potopljenim v svet. Res je, da lahko preživimo manj časa v molitvi in premišljevanju, vendar se spomnimo, da lahko molimo tudi z delom. Svojo misel lahko povzdignemo k Bogu v hipu, ko moramo na primer v trenutku sprejeti težko odločitev ali ko občudujemo prekrasen sončni zahod.

7. Iz evangelija v življenje in iz življenja v evangelij

Zame je eden najpomembnejših stavkov v Vodilu zadnja vrstica 4. člena. Pomeni povezavo med tem, kar beremo v evangeliju, in tistim, kar doživljamo v vsakodnevnem življenju. Če želimo slediti Jezusu po stopinjah svetega Franciška, evangelij za nas ne sme biti le nekaj teoretičnega, ampak nekaj, kar živimo.

Glede pomembnosti zapovedi Jezus pravi: »Prva je: Poslušaj, Izrael, Gospod, naš Bog, je edini Gospod. Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, iz vse duše, z vsem mišljenjem in z vso močjo. Druga pa je tale: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Večja od teh dveh ni nobena druga zapoved« (Mr 12,29-31). Zgledujmo se torej pri sv. Francišku in poskusimo živeti evangelij. Zavedajmo se, da ni potrebno, da bi naenkrat postali popolni. Rastemo pa lahko. Nekeč je nekdo primerjal Vodilo s kuharsko knjigo: če vidiš, da je neki recept zate v tem trenutku pretežak, obrneš stran in se lotiš lažjega. Nekega dne pa se lahko vrneš k prejšnjemu. Na tej točki je potrebna čuječnost bratstva. Naši bratje in sestre so nam lahko vedno v izziv pri naši duhovni budnosti.

Pozorno branje Božje besede pomeni, da moramo biti odprti zanjo. Vedno znova me pretrese, kako dnevno besedilo »pokrije« dogajanje tistega dne.

8. Vsi člani so enako pomembni

Vsako moštvo potrebuje voditelja. Ko govorimo o moštvu, govorimo vedno tudi o vodenju. Za pravega vodjo je pomembno zavedanje, da je vsak v skupini enako pomemben. Kadar eden izmed udeležencev ni kos svoji nalogi, moštvo ne bo uspešno. Vodja mora prerazporediti naloge. Samo v primeru, da ni druge možnosti, ga lahko zamenja. Vsak član skupine mora prispevati po svojih zmožnostih. Vsi člani sveta OFS in drugih vodstvenih skupin se morajo zavedati, da je njihova naloga zgolj služenje bratstvu na različnih nivojih. To je naloga, ki jo je potrebno opravljati s ponižnostjo, brez računanja na plačilo. Predvsem ob izvolitvi na volilnem kapitulju lahko pomaga Opomin št. 4: »Nisem prišel, da bi mi stregli ...«

Dober vodja je odprt za kritike. Drugi člani skupine bi morali biti sposobni opozoriti ga brez obotavljanja, če

menijo, da bi lahko šlo kaj narobe. Najboljši primer je letalska posadka. Osebuje je težko sprožiti alarm že ob najmanjšem sumu, da gre kaj narobe. Ampak zaradi tega lahko izgubi življenje na stotine ljudi. Pred 40 leti se je zgodila nesreča na letališču Tenerife. Boeing 747 danske letalske družbe se je zaletel v letalo ameriške letalske družbe, ki je ravno vzletalo. To je bila največja letalska nesreča v zgodovini, zahtevala je 583 žrtev. Poznejše preiskave so odkrile, da so člani danske posadke opazili, da njihov kapitan nečesa ni dobro opravil, vendar je bil tako star in izkušen, da si ga enostavno niso upali ustaviti. Od tega trenutka vse letalske družbe urijo posadke kot moštvo, kjer so vsi enaki, ne glede na starost ali čin. Naše napake ne bodo zahtevale življenja, vendar mora biti v skupini voditelj ev ekipni duh, ki naredi vse člane enako pomembne in enako odgovorne.

Svet bratstva mora biti odprt tudi za kritiko od zunaj. Napačne odločitve je velikokrat težko priznati in se opravičiti. Če nekdo sprejme napačno odločitev, in – če je to potrebno – prizadeti strani razloži razloge zanj, lahko tako dejanje ustvari odprtost in naklonjenost. V Opominih (23) Frančišek piše: »Blagor služabniku, ki za dobro sprejme grajo, se spoštljivo podredi, ponižno prizna in rad zadosti, če ni bilo kaj prav.«

9. Ozirajte se na začetek, vztrajate pri tem, kar ste začeli

Sveta Klara je spodbujala Nežo Praško, naj se vedno spominja prvotne gorečnosti. Prvotna gorečnost je povzročila našo odločitev, da smo storili prvi korak, na novo začeli, pa ne glede na to, ali je bil to prvi korak na srečanju bratstva OFS ali odločitev za naš poklic. Pozneje na poti smo morda z lahkoto prilagodili kako malenkost, sprejeli kompromis, pravzaprav nič resnega. Po določenem času pa smo ugotovili, da so nas vsa ta mala prilagajanja oddaljila od prvotnega cilja. Zato bi bilo dobro, če se spomnimo nasveta sv. Klare in si priključimo v zavest prvotno gorečnost, poklicanost, ki je sprožila željo, da bi sledili stopinjam sv. Frančiška. Morebiti bomo spet začutili gorečnost in pripravljenost tistega posebnega dne, ko smo se odločili za zaobljube po Vodilu OFS.

Leta 2005 je naše krajevno bratstvo romalo v Assisi. En dan smo šli na Carceri in se razkropili po votlinah. Uro ali dve smo vsak zase molili in razmišljali. Potem smo se zbrali in ob oltarju v naravi darovali sveto mašo, med katero smo vsi obnovili svoje obljube v OFS – drug za drugim, pred duhovnim asistentom. To je bilo za vse silno globoko duhovno doživetje in še vedno si ga od časa do časa priključimo v spomin. Čeravno je bila v času, ko smo bili v votlinah, nevihta z grmenjem, so nekateri to ugotovili šele, ko so prišli na plano, prej je sploh niso opazili.

10. Začnimo vsak dan znova!

Vodilo upošteva človeške pomanjkljivosti, ko pravi: »Kot 'spokorni bratje in sestre' naj v moči svojega poklica in spodbujeni od notranje razgibanosti evangelija prilijčijo svoj način mišljenja in ravnanja Kristusovemu s pomočjo dokončnega in popolnega spremenjenja, ki ga evangelij imenuje 'spreobrnjenje' in je zaradi človeške slabosti potrebno vsak dan.«

Ko učenci vprašajo Jezusa, kolikokrat je potrebno odpustiti, odgovori, da sedemdesetkrat sedemkrat (Mt 18,21). Mi odpuščanje potrebujemo še pogosteje. Jezus nas vabi, naj se spreobrnemo. V evangeliju je veliko primerov, ko so ljudje ravnali napačno, pa so sprejeli odpuščanje in začeli znova. Spomnimo se samo izgubljenega sina in prešuštnice, pa je še več primerov. Spreobrnjenje pomeni, da lahko začneš znova. V Opominih nas sv. Frančišek opozarja: »Zvesti in razumni služabnik je, kdor se pri vseh svojih žalitvah ne obotavlja kaznovati sam sebe v duši s kesanjem in na zunaj s priznanjem in dejanjem zadoščevanja.«

Sklep

Dragi bratje in sestre! Povedal sem vam, kako sem bil v svojem življenju blagoslovljen s katoliškimi starši, ki so bili žive Jezusove priče. Razodel sem vam, kako je Jezus pomnožil svoje zaklade tako v mojem srcu in umu kot pri mojih sorojcih. Govoril sem tudi o talentih, ki mi jih je dal Vsemogočni, in vam zaupal, kaj sem storil s tem, kar sem doslej v življenju prejel.

Iz tega osebnega izkustva sem poskušal izluščiti nekaj ključnih besed in jih uporabiti v našem Frančiškovem svetnem redu. Kjer je bilo primerno, sem jih podkrepil z navedki iz Svetega pisma, Frančiškovih spisov ali Vodila. Nikoli se ne smemo naveličati poudarjati, da je naša duhovnost svetna duhovnost. Zadnji stavek 4. člena Vodila je ključen: »*Frančiškovi bratje in sestre v svetu naj si prizadevajo, da bodo pogosto prebirali evangelij, ko prehajajo od evangelija v življenje in iz življenja k evangeliju.*« Zato je naša prvenstvena naloga, da smo potopljeni v svet in da ob tem živimo evangelij.

Novi provincial – novi obraz

P. Andrej M. Sotler

P. Igor vstopa v nekdanjo minoritsko cerkev v Raumi na Finskem, ki jo danes upravljajo luterani (Povabilo na bogoslužje ob 500. obletnici reformacije, september 2017).

Bratje minoriti smo na XV. rednem provincialnem kapitulju 25. aprila 2018 v Minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptujju za svojega novega provincialnega predstojnika izvolili p. Igorja Salmiča. P. Igor izvira iz Ljubljane, kjer je leta 2007 v domači župniji Trnovo obhajal novo mašo. Nato se je podal v Večno mesto, kjer je v letu 2013 uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo s temo O odnosih med Svetim sedežem in Kraljevino Jugoslavijo v letih 1922 in 1938. Sledila so leta, ko je na mednarodni fakulteti sv. Bonaventure predaval zgodovino, vodil seminarje na univerzi Gregoriana in na univerzi v Pescari ter v Rimskem minoritskem zavodu Seraficum opravljaj službo vzgojitelja mladih sobratov, ki so prihajali na študij v Rim. Letos spomladi se je vrnil v Slovenijo v »objem« domače province svetega Jožefa, kjer smo ga z veseljem sprejeli, saj je brat z bogato izkušnjo in širokim pogledom na naš red, s katerim nas more vse obogatiti.

P. Igor, ob začetku nove poti, poti služenja naši provinci, redu in bratom, ti bratje izražamo veliko hvaležnost za tvojo pripravljenost in ti želimo obilje Božjega blagoslova in priprošnje sv. Jožefa, blažene Device Marije in svetih bratov našega reda.

Mašniško posvečenje p. Vladimirja Rufina

P. Danilo Holc

Na dan državnosti, 25. junija 2018, ob 10. uri je bil v mariborski stolnici v mašnika posvečen minorit, p. Vladimir Rufin Predikaka iz Grajene (župnija sv. Jurij na Ptuju). Posvetil ga je mariborski nadškof msgr. mag. Alojzij Cvikl. Ob polni cerkvi vernikov – tudi članov Frančiškovega svetnega reda, ki so imeli letno srečanje v Mariboru – ter ob čudovitem prepevanju župnijskega zbora iz Markovcev pri Ptuju sta bila ob njem v diakona posvečena še dva bogoslovca iz mariborske škofije. Somaševalo je lepo število duhovnikov.

Pot p. Rufina do duhovništva kaže, da si tega poklica človek ne izbere sam, temveč ga pokliče Gospod. Vladimir je otroštvo preživljal na manjši kmetiji, kjer mu je družbo delal leto dni mlajši brat Danijel. Osnovno šolo je obiskoval na Grajeni, srednjo tehniško pa na Ptuju. Zaposlil se je kot strojni tehnik, a pri tem ugotavljal: »Ves čas sem iskal smisel svojega življenja in ugotovil, da me to delo v globini ne izpolnjuje in da je moje življenjsko poslanstvo drugje. Po sveti birmi sem se od Cerkve oddaljil. Po

mamini smrti pa sem se začel vračati v cerkev, obiskovati nedeljske maše. Ob opazovanju mašnika, ko daruje sveto mašo, sem začutil notranji vzgib, da bi tudi jaz postal duhovnik. Spraševal sem se, ali sem res primeren za tako veliko poslanstvo, še posebej, ker sem Jezusa za nekaj časa postavil pred vrata svojega srca. Vse to razmišljanje sem nosil le v svojem srcu. Milost, da se zmožem narediti ta veliki korak, sem prejel ob smrti postelji svojega očeta, ko sem ga še zadnjič objel z besedami, ki so ga pospremile v grob: »Jaz bom duhovnik!«

Na začetku sem se videl kot škofijski duhovnik, v drugem letniku na duhovnih vajah v tišini pa sem začutil klic redovnega življenja. Poslanstvo duhovnika vidim v besedah Male Terezije: »Moj poklic je ljubezen.«

P. Vladimir Rufin si je za svoje novomašno geslo izbral besede apostola Pavla Filipljanom: »Vse premorem v Njem, ki mi daje moč« (Fil 4,13). To pojasnjuje takole: »Vedno znova spoznavam veličino Boga. V življenju nam ni treba nikdar ustaviti koraka in stopicati na mestu, ne glede na to, kako težavna je bila naloga ali

kako še bo. Kajti naš korak ni usmerjen v nagrado zaradi osebnih dosežkov, ampak v bogastvo tistega, kar je Kristus dosegel za nas.«

Na slovesnosti mašniškega posvečenja je škof posvečevalec, msgr. Alojzij Cvikl, med homilijo lepo predstavil pomen duhovniške službe. Med ostalim je dejal: »Ker je Cerkev postavljena na temelju Kristusove ljubezni, tudi Jezus vpraša Petra, ali ga ima rad. S trikratnim vprašanjem poudarja, kako bo ljubezen potrebna njemu in vsem poznejšim pastirjem Cerkve. Delo pastirjev bo toliko vredno, kolikor bo prepojeno z ljubeznijo. Cerkev bo toliko »luč sveta«, »kvas zemlje«, »svetilnik na gori«, »Mati in učiteljica«, kolikor bodo njeni pastirji dan za dnevom na Jezusovo vprašanje odgovarjali: »Gospod, ti veš.«

Peter se je užalostil, ker ga je Jezus tretjič vprašal, »ali ga ljubi«. Peter mora priti do spoznanja, da ga je prej, ko se je zanašal nase in na svojo moč, trikrat zatajil, spoznati mora, da lahko Jezusa ljubi, ker je to dar »od zgoraj«.

Postati diakon ali duhovnik ne pomeni iti, kamor človek sam hoče, kamor ga vleče srce. Raztegniti mora roke in se napotiti tja, kamor ga vodi Božji Duh. Človeško gledano je to težko, če pa neskončno ljubim Boga, ki je vame položil klic »Hodi za menoj«, gre vedno za dejanje ljubezni. To je bilo izkustvo prvih Jezusih učencev, katerim je prijateljstvo z Jezusom popolnoma spremenilo življenje /.../.

Dragi brat Vladimir Rufin, danes boš po Božji milosti kot čisti zastonski dar prejel poslanstvo – v Gospodov vinograd boš stopil kot duhovnik, da bi ljudem oznanjal, da se Bog v svojem usmiljenju sklanja k prav vsakemu izmed nas! Kot duhovnik boš obhajal presveto daritev, po kateri Vstali Gospod živi med nami in deluje po nas, če

izpolnjujemo njegovo voljo. Sklanjal se boš k bolnikom, da jim pokažeš bližino Boga. V obupanih boš prebujal upanje, ki ga more v človeku zbuditi samo Bog. Odpiral boš vrata sprave tistim, ki so se zaradi greha znašli daleč od Boga in zunaj občestva. V Božjem imenu boš ljudem našega časa prinašal radost, mir, pogum in zaupanje.

Danes imamo mnogo literature in raznih pripomočkov, ki želijo v človeku prebujati pozitivno mišljenje in prinašati upanje. Nastane vprašanje, iz česa naj se pozitivnost hrani. Kristjani globoko doživljamo in vemo, da je to mogoče samo iz Božje bližine, ki je za človeka odrešujoča in ozdravljajoča. To je poklic in poslanstvo duhovnika. Biti pričevalec s tem, ko je življenje vraščeno v Boga in v izpolnjevanje njegove volje! To vraščanje v Božjo voljo človeka tako prevzame, da na tej poti postaja vedno bolj pričevalec Božje bližine – z besedo in življenjem.

Hvaležnost za zaključeno šolsko leto in sproščene počitniške dni

Pripravila Milena in Zvonimir Pintarič

Dragi otroci!

V teh dneh ste zaključili pouk ter upam, da uspešno končali šolsko in veroučno leto. Pred vami je čas počitnic. Imate veliko načrtov in želja, veselite se prostosti in priložnosti, ki so zaenkrat še skrivnost. Pravzaprav je čas počitnic kakor ena velika skrivalnica, kjer nate čaka marsikaj, kar ti bo uspelo po sreči ali po nesreči odkriti. Tako tudi spodnje pomešane črke skrivajo marsikaj.

Gotovo boste počitniški čas preživel lepo. Kaj hitro pa se nam lahko zgodi, da pozabimo na bistveno, ker smo se morda preveč posvetili zunanji zabavam, kot so računalniške igrice, brskanje po internetu in še marsikaj. Prav v počitniškem času imamo priložnost, da se zavemo, kaj vse imamo: DOM, STARŠE, SONCE, MAVRICO, KNJIGE, ROŽE, KRUH ..., gremo na DOPUST in se družimo S PRIJATELJI ... Poleg teh besed v spodnjem kvadratu poišči še drugih dvajset.

Vse to in še marsikaj je tisto, za kar se je vredno zahvaljevati drug drugemu in Bogu.

Naj se začnejo počitnice tako, kot pravi mislec Horacij:

»SLEHERNO URO, S KATERO TE JE BOG BLAGOSLOVIL,
SPREJMI S HVALEŽNIMI ROKAMI.«

L	K	A	P	C	R	J	L	E	T	A	J	I	R	P
J	B	S	T	A	R	Š	I	S	B	O	I	Š	A	H
U	S	V	E	T	I	K	R	S	T	Z	Č	K	C	D
B	V	E	Ž	O	R	A	O	V	Č	S	L	V	G	D
E	I	T	L	E	P	R	Ž	E	D	O	B	L	A	K
Z	N	A	O	B	E	J	A	Č	B	V	L	R	F	J
E	Č	H	L	A	Č	E	U	A	F	A	I	T	I	N
N	N	O	O	G	K	N	J	O	F	L	T	I	A	E
M	I	S	K	O	Z	E	C	N	O	S	H	S	I	R
K	K	T	R	Ž	Ž	G	L	V	N	T	M	R	J	B
A	C	I	B	A	B	C	M	I	D	E	D	E	K	Š
K	N	J	I	G	A	U	N	A	H	U	Ž	Č	A	H
S	A	A	C	I	R	V	A	M	I	R	D	A	R	U
G	L	Č	Z	V	A	R	N	O	S	T	O	V	O	R
A	T	S	U	P	O	D	O	M	O	L	I	S	O	K

Moč duha

Urška Bokal

Med letošnjimi prvomajskimi prazniki sem se udeležila romanja na Poljsko, ki ga je po večletnem premoru organiziral p. Danilo Holc ob pobudi in pomoči župnika iz Svetega Duha pri Škofji Loki g. Francija Aliča. Zbrala se nas je pisana družina; poleg domačinov iz župnije Sveti Duh in okoliša tudi skupina žena iz avstrijske Koroške, nekaj asiških romarjev in drugih posameznikov. Združila nas je želja, da si razširimo obzorja in na romanju poglobimo temelje svoje vere.

Prva postaja je bil Krakov, kjer smo obiskali svetišče sv. Janeza Pavla II. S svojim življenjem je kazal svetu Odrešenika; sedaj pa v cerkvi, posvečeni njemu, na Kristusa in na zgodovino Božjega ljudstva opozarjajo mogočni mozaiki p. Ivana Rupnika. Sama bi lahko cel dan molila ob njih.

Svetišče sv. Faustine Kowalske v bližini pričuje za drugačno pot svetništva; za dušo, ki je v samotni potrpežljivo prenašala vsakodnevno trpljenje, njen skrit odnos z Bogom pa se je razcvetel v dar Božjega usmiljenja za mnoge. Sv. Janez Pavel II. je prepoznaval Božja znamenja v svetu, sv. Faustina pa v tihoti samostanskega življenja. Moč zvestobe je v obeh obrodila obilen sad za današnji svet. Na Faustininem grobu smo se ustavili za tiho molitev, vsak s tem, kar je nosil v svojem srcu.

Po ogledu Krakova smo se odpravili proti severu Poljske do Niepokalanova, Mesta Brezmadežne, kjer so živeli in delovali sv. Maksimiljan Kolbe in njegovi bratje. Na skušnjava racionalizma in samoodrešenja so odgovorili z Vojsko Brezmadežne – molitvijo za duše in s širjenjem katoliškega tiska. Najbolj me je nagovoril Kolbejev pogled na Marijo, ki ga je izpostavil p. Danilo. Kolbe pri Mariji ni

poudarjal tega, česar nima – rojena je bila brez greha – ampak njeno polnost, prežetost z Božjim Duhom. V svoji molitvi je zapisal nekako takole: če ostanem sam, se bom pogubil, ker sem grešnik, če me varuješ ti, bom svetnik.

O gorečnosti Marijinega čaščenja pričuje tudi Čenstohova – Jasna gora. Marijina podoba v svetišču ima dve razpoki. Spominjata na nasilje, katerega je bila podoba deležna, v luči odrešenjske zgodovine pa dobivata velikonočni pomen.

V življenju so tri obdobja, pravi Kolbe. Priprava na delo, delo in trpljenje. Naša zadnja postaja je

bila namenjena tretjemu delu. Na poti domov smo se namreč ustavili v Harmežah, samostanu bratov minoritov, ki je bil postavljen Kolbeju v spomin. Stoji blizu koncentracijskega taborišča Auschwitz, kjer je Kolbe daroval svoje življenje za družinskega očeta. Iz celice, kjer je bil s sotrpini obsojen na smrt zaradi lakote, se je namesto preklinjanja slišalo petje in molitev. Pretreseni od tega, kam lahko pripelje človeško sovraštvo, smo bili po ogledu taborišča na večerji kar nekoliko tiše.

Bolečina sovraštva je v meni odmevala še po vrnitvi domov. Ko sem bila naprošena za nekaj vtisov z romanja, sem začela iskati skupno točko, ki bi v meni povezala vse doživeto in dala romanju »piko na i«.

Trajalo je cel mesec, da sem jo našla. V skupini za samopomoč bolnikov z rakom Nova Gorica, ki jo vodim pod okriljem Društva onkoloških bolnikov Slovenije, smo praznovali 30. obletnico delovanja. Slovesnost smo začeli z mašo, ki jo je vodil g. dekan Alojzij Kržišnik. Pri pridigi sem dobila odgovor, ki sem ga iskala. »Greh,« je rekel, »spreminja v svetu to, kar je dobro, v slabo.« Napredek človeštva, ki je bil namesto za rast namenjen za uničevanje drugega, sem se spomnila Auschwitza. »V moči vere v Kristusa,« je nadaljeval, »pa slabo, trpljenje Bog spreminja v dobro. Iz minusa nastane plus – znamenje križa.« Spomnila sem se Kolbeja. Iz celice, kjer je umiral, se je slišalo petje. Okus Božjega duha. Bog je Faustinin skrito trpljenje preoblikoval v znanilo Božjega usmiljenja, oznanjevanje sv. Janeza Pavla II. pa v opozorilo svetu, kdo je edini Odrešenik. Spomini na Poljsko so se mi povezali. To je skupna točka, ki me je na vseh postajah romanja najbolj nagovorila: moč Božjega duha.

14. Marijafest na Pujski Gori

P. Danilo Holc

»Pesem je tam, kjer je srce. Nobene lepe pesmi še nismo slišali, če ni privrela iz srca,« je zapisal F. S. Finžgar. V tem duhu se je tudi letos v soboto, 12. maja 2018, ob 17. uri na Ptujski Gori zbralo kar nekaj pesniških in glasbenih src na 14. Marijafestu, da bi zapela Bogu in Mariji v čast.

Kot uvod v glasbeno in molitveno dogajanje so se oglasili ptujskogorski cerkveni zvonovi, ki se jim je pridružil še orgelski preludij lurške melodije Zvonovi zvonijo. Da je letošnji Marijafest potekal v znamenju 160. obletnice lurških prikazovanj, nam je dokončno potrdila še projekcija podobe Marijinega prikazovanja pastirici Bernardki Soubirous.

Ob tem nas je nagovoril letošnji povezovalc dogodka, g. Marjan Bunič, vsem znani glas Radia Ognjišče, ki je tudi letos priskočilo na pomoč in poskrbelo za ozvočenje celotnega glasbenega dogodka.

Napovedovalec nas je skozi ves festivalni del s krajšimi utrinki ter biseri duhovnih misli spominjal na dogodke v Lurdu. Pri tem seveda ni pozabil omeniti, da je jeseni lanskega leta Marija Zavetnica s Ptujске Gore široko razprostrla svoj plašč tudi nad španskim Torreciadom, kjer je njena podoba dobila svoj prostor med 500 in več marijanskimi motivi. Še posebej smo lahko ponosni, kot je poudaril, da je letos v začetku marca manjši relief podobe ptujskogorske Matere Božje v svojo hišo sprejel tudi rimski škof in papež Frančišek ob priložnosti obiska naših škofov *Ad limina apostolorum*.

Glasbeni repertoar nas je odel s čudovitimi melodijami in pesmimi. Prvi so se predstavili **otroci iz domače župnije Ptujška Gora**, ki pogosto prepevajo v tem svetišču. Pod vodstvom gospe Irene Kropec so nas s pesmima *Pod plašč tvoj, Marija* in *Nabrali smo ti rožice* popeljali v varno Mamino zavetje.

V duhu pastoralnega leta in njegovega gesla *Prenos vere v družini* se nam je predstavila **družina Ivančič iz Veržaja**. Pri njih doma je pesem kakor vsakdanji kruh. Lahko bi rekli, da se držijo duha Slomškove spodbude: »Mati, ko pozimi na klopi sedé predeš, prepevaj otroku svete pesmi in ga uči lepo moliti.« Potem, ko so nam v krajšem pogovoru zaupali nekaj o sebi ter predstavili svoje veselje do petja, so zapeli pesem *Marija, edinstven si cvet*.

Nato so sledile nove, avtorske pesmi. Marija kot navdih in veselje vernikom je letos nagovorila kar osem glasbenih ustvarjalcev.

Brat Miroslav Petrac, član hrvaške frančiškanske province sv. Cirila in Metoda, je po vzoru sv. Frančiška zazrt v Marijo. Posebej ga navdihuje Marija Angelska z zlato krono na glavi. Predstavil je pesem *Ave Marija*, za katero je besedilo prispeval Denis Šučurevič, glasbo je napisal sam, aranžma pa je delo Josipa Cvitanovića.

Pogled na svet se razjasni, če glasba v njem živi. S to izkušnjo je na Marijafest prišla študijska skupina članov univerze za tretje življenjsko obdobje iz Sentjurja. Sebe so poimenovali kar **Krožek Luš'ni**. Skupaj prepevajo in s citrami iščejo nove preobleke raznih znanih melodij. Za to priložnost pa sta študentki univerze Nada Pungeršek in Jasmina Levičar ustvarili skladbo *Vera, upanje, ljubezen* kot malo teološko sumo, iz katere veje življenjska modrost in zrelost življenja.

»V stiski roko mi podaš, ko strta zrem v tvoj obraz, ti vidiš v žalostno srce, kadar mi prav vse narobe gre.« Tako bližino Božje Matere doživlja Mia Slapar v pesmi *Pred teboj klečim*, ki jo je v glasbeni opremi Tomaža Krstiča predstavila vokalno-instrumentalna skupina **Bi Bend** iz Bizovika pri Ljubljani.

Tudi naslednja, že dolgoletna gostja **Veronika Jambrek** s sosednje Hrvaške, je s svojo pesmijo izpovedala, da je zazrta v Brezmadežno. Predstavila je pesem *Bezgrešna*. Glasbo in besedilo ji je podaril Dragutin Hrastovič, aranžma pa Davor Totovič.

Dvanajstletna **Dora Šandor**, članica Komornega orkestra Juventus Corde (Mlada srca) iz osnovne šole v Gorišnici, tudi piše in sklada svoje pesmi. V avtorski skladbi *V nebo si odšla* se zrcali njen zaupni odnos do Matere Marije in vera v njeno priprošnjo. Z Doro je nastopila še pevkica Lina Tašner.

Bernardka Soubirous je zapisala: »Ubogati pomeni ljubiti. Vse trpeti s strani ljudi, da ugajaš Jezusu, pomeni ljubiti.« Naše uboganje doseže največjo vrednost, ko lahko rečemo, da ubogati pomeni ljubiti. Kje sem jaz? Povsod in nikjer. Dan si v uporabo izjemne plemenitosti. Bernardka pravi, da je po svojem končanem poslanstvu zadovoljna biti v ozadju – tako kot metlo postavimo v kot, ko je prostor pometen. Sodobnemu človeku je to težko sprejeti, saj vendar stremi za lastno pomembnostjo, prepoznavnostjo in slavo. »Kje sem zdaj?« se je

v pesmi z naslovom *Pokaži mi* spraševal tudi avtor naslednje pesmi **Dragutin Hrastovič** s Hrvaške. Aranžma zanjo je prispeval Davor Totovič.

»Pot, ki mi jo pripravlja Bog, večkrat ni taka, kot bi si želel, včasih bi šel naravnost, a Bog naredi ovinek,« pravi naš vsakoletni, lahko rečemo že tradicionalni gost Marijafesta, **Antonio Tkalec** iz Varaždina. Tako kot je pomemben nenehni stik z Božjim, so mu pomembni ljudje, ki jih srečuje in mu dajejo upanje, pravi. Tokrat se nam je predstavil s pesmijo *Mati mojega srca*.

Dečo in Nada Žgur – nekoč znani imeni slovenske zabavne glasbe – sta bila že v 60. letih povezana z minornim ansamblom Minores. Na ta Marijafest sta prišla s skupino **Alfa in Omega**, ki je nastala pred 16 leti za mladinske maše, imenovane Life Teen pri frančiškanih v Ljubljani. Po treh letih je projekt prenehal, glasbeniki pa so ostali vneti za slavnostno glasbo. Preimenovani v Alfa in Omega so se poleg neprekinjenega služenja pri mašah v Ljubljani in po vsej Sloveniji lotili zahtevnejših oblik oznanjevanja vesele novice, kot so pričevanjski koncerti po cerkvah, dvoranah, v radijskih oddajah, na stadionih. Z voditeljico, pevsko pedagoginjo, skladateljico, avtorico besedil ter pianistko Nado Žgur in ob sodelovanju s

skladateljem Dečom Žgurjem so izdali dvojno zgoščenko z naslovom "A+O" ter zgoščenko "Vedno si z menoj", ki je posneta "v živo" na koncertu v Cankarjevem domu. Na njej je širok razpon slavnostnih glasbenih stilov od sakralnega jazza, gospela, gregorijanskega korala do tradicionalnih cerkvenih pesmi v sodobni preobleki. Na Marijafestu je skupina najprej predstavila novo pesem *Mir, mir, mir, Mirjam*, ki jo je po neznanem avtorju priredila Nada Žgur, glasbo pa sta prispevala Dečo in Nada Žgur. Skladba s hebrejskim melosom govori o nebeški Gospe in Materi vseh Zemljanov, ki ji Bog podarja milost, da skrbi za vse ljudi. Ko prihaja iz nebes na vse konce Zemlje, vztrajno kliče na nas Božji blagoslov, vabi k spreobrnjenju ter poziva k miru in zanj z nami moli. Zato je Kraljica miru.

Skupina je bila navzoča tudi pri slavnostnem delu Marijafesta, ker so ob izpostavljenem Najsvetejšem zapeli nekaj že znanih slavnostnih pesmi. Še poseben čar pa je tej molitvi dajala improvizirana glasba na klavirju kot podlaga za vmesna duhovna besedila. Glasbeno in duhovno obogateni smo se lahko vsi vrnili na svoje domove ter v jutrišnji vsakdan.

Poroka asiškega romarja

12. maja 2018 sta se v cerkvi sv. Jakoba v Galiciji nad Žalcem poročila asiški romar **Anton Martin Emeršič** in njegova izvoljenka **Vesna Mesec**. Domači župnik Janko Cigala je v nagovoru poudaril, da pozna nevesto že od dneva, ko jo je krstil. S to poroko pa je tudi Martin postal na neki način 'faran' njihove župnije. V pridigi je razmišljal o pomenu prstana, ki objame prst, kot ljubezen objame vsega človeka. Ni pomembno, koliko je vreden, iz kako plemenite kovine je narejen, bistven je njegov pomen. Njuna prstana je izrezljal ženin iz lesa. Tudi podaja roke ima svoj pomen. Vedno sta potrebna dva, ki si podata roki,

in s tem pokažeta, da drug drugemu zaupata in se sprejemata.

Ob podelitvi zakramenta svetega zakona sta sodelovali obe družini, obred je posebej zaznamovalo navdušeno petje svatov in žgolenje številnih nečakov in nečakinj. Mlademu paru želimo veliko Božjega blagoslova. Naj ju spremlja tudi priprošnja obeh pokojnih očetov, ki ju že onstran priporočata nebeškemu Očetu.

Sv. Avguštín je nekoč zapisal misel, ki je namenjena vsem, še posebej pa si jo lahko k srcu vzamejo zakonci:

*Če molčiš, molči iz ljubezni;
če govoriš, govori iz ljubezni;
če grajaš, grajaj iz ljubezni;
če prizanašaš, prizanašaj iz ljubezni!
Naj se v tvojem srcu zakorenini ljubezen
in potem bo iz srca prihajalo samo dobro.*

Spoštovana novoporočenca,
Anton Martin in Vesna!

Romain Rolland je zapisal: »Kdor želi gledati živega Boga iz obličja v obličje, naj ga ne išče na praznem nebu svojih misli, ampak v ljubezni do sočloveka.« Člani uredniškega odbora vama želimo, da bi znala v vseh skupnih trenutkih vajinega življenja videti drug v drugem podobo Božjega Sina in mu služiti. Tako bodo lahko tudi drugi v mozaiku vajinega življenja opazili pričevanje in razodetje prave podobe Boga, ki ga je Prešeren tako lepo opisal, »de pravi Bog se kliče Bog ljubezni«.

Pri tem naj vaju spremlja in varuje obilje Božjega blagoslova.

Uredniški odbor

SLOVENSKA KOLESARSKA JAKOBOVA POT

Društvo prijateljev poti sv. Jakoba v Sloveniji vabi na **tradicionalno petdnevno kolesarsko romanje po SLOVENSKI JAKOBOVI POTI**. 370 km dolgo pot od Slovenske vasi pri Brežicah do Trsta bomo premagovali **od 21. julija do goda sv. Jakoba, 25. julija 2018**. Zaključna slovenska sv. maša bo na Jakobovo ob 17. uri v cerkvi sv. Jakoba v Trstu.

Od 17. do 20. avgusta pa vabimo na štiridnevno kolesarsko romanje po **PREKMURSKO-ŠTAJERSKI VEJI JAKOBOVE POTI**. 240 km dolga pot se začne na mejnem prehodu Kobilje na slovensko-madžarski meji, pelje skozi Ljutomer, Ormož, Ptuj in Ptujsko Goro, mimo Žičke kartuzije, Vranskega in Kamnika do Ljubljane.

Prijave in dodatne informacije:
gsm: **040 851 032**;
e-naslov: **helena.stefanic@gmail.com**

PRIDI IN POGLEJ

Predzadnji teden meseca avgusta 2018 – od 19. do 24. – bo romarski dom v Olimju tudi letos odprl vrata fantom, ki bi radi podrobneje spoznali redovno življenje minoritov – manjših bratov sv. Frančiška.

Mnogi fantje in samski možje srednjih let čutite veselje do duhovnega poklica – duhovnika ali redovnega brata, vendar se vam zdi ta življenjska pot pretežka, cilj pa izgleda nedosegljiv. Vendar ni tako. Treba je imeti le nekaj poguma in zaupanja v Božjo pomoč.

To malo lučko, ki gori v vaših srcih, bi radi bratje minoriti spremenili v jasno luč, v kateri boste spoznali, da je življenje z Bogom lepo in srečno.

Z nami boste živeli, delali in molili.

Prijave:

gsm: 031 242 675 (p. Ernest)

e-naslov: ernest.benko@rkc.si

S KOLESOM OD SAMOSTANA DO SAMOSTANA

od 27. do 30. avgusta 2018

Obiskali bomo nekaj samostanov in Marijine romarske cerkve, ki jih vodimo bratje minoriti. Pot nas bo vodila od Olimja prek Ptujске Gore, Haloz, Ptuja vse do Turnišča v Prekmurju. Seznanjali se bomo z življenjem bratov minoritov, sodelovali pri njihovi skupni molitvi, spoznavali prelepe konce naše čudovite domovine ...

Na poti se nam lahko s kolesom pridružite kjerkoli in nas lahko kadarkoli zapustite. Ob prijavi nas seznanite. Na dan bomo prevozili pribl. 80 km.

Prijave in informacije:

p. Damjan Tikvič

gsm: 031 834 720

e-naslov: damjan.tikvic@rkc.si

ODMIK ZA ŠTUDENTE

od 21. do 23. septembra 2018

Pred začetkom novega študijskega leta te vabimo na duhovno pripravo za novo študijsko leto.

Odmik se bo odvijal od 21. do 23. septembra 2018 v domu duhovnih vaj minoritskega samostana Sveta Trojica v Halozah, po Haloški planinski poti, v Marijinem romarskem svetišču na Ptujski Gori ...

Namenjeno vsem študentom.

Prijave in informacije:

p. Damjan Tikvič

gsm: 031 834 720

e-naslov: damjan.tikvic@rkc.si

Trkamo na vaše dobrotno srce, da nas tisti, ki želite, materialno podprete. Revija ostaja še naprej v osnovi brezplačna in denar ne sme biti razlog, da bi revijo odjavili, če si jo resnično želite. Veseli smo namreč, da lahko prinašamo v vaše domove duhovne spodbude, besede miru ali tolažbe ter Božji blagoslov. Tudi če nas materialno ne boste mogli podpreti, vas prosimo za podporo vsaj z molitvijo, ki je neprecenljiva.

Nekateri oddajate svoj prostovoljni dar kateremu od naših bratov minoritov osebno in ga lahko še naprej. Drugi pa sprašujete za številko računa, zato jo objavljamo:

TRR: **SI56 0420 2000 3336 155**

Slovenska minoritska provinca, Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Pripis: **Prispevek za revijo Med nami** – Duh Assisija in Brezmadežna

Za vsak vaš najmanjši dar se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Mir in dobro.

Glavni urednik p. Danilo Holc

V Tvoji bližini

V poletni vročini
me žeja po požirku bližine.
Sveti hram je odprt ...
Tišina nama ponižno
pogrinja mizo prijateljstva.
Pramen večne luči
nežno boža dlani,
kot kelih odprte k Tebi ...
Ti me sprejemaš.
Čas imaš zame.

Ti si Ljubezen,
ki se razodeva v poslušanju.
Ti si Bližina,
ki odžeja z zvestobo.
Ti si Lepota,
ki mojo slepoto ozdravlja.
Moj Bog, moje vse!
S Teboj se vzpenjam
na vrhove veselja,
v Kruhu življenja
si Očetovo sonce.

Nataša Ahčin

**Želimo vam lepe in osvežujoče, predvsem pa z Božjo bližino
blagoslovljene poletne dni.**

Uredniški odbor

A photograph of two women in traditional Slovenian folk costumes harvesting wheat in a field. The woman on the left wears a colorful floral headscarf and a dark vest over a white blouse. The woman on the right wears a purple headscarf and a dark vest over a white blouse. They are both smiling and holding bundles of wheat. The background shows a vast field of golden wheat under a clear blue sky, with rolling green hills and mountains in the distance.

*Vsemogočni, najsvetejši, najvišji
in najvzvišenejši Bog,
sveti in pravični Oče,
Gospod, ti Kralj nebes in zemlje,
zahvaljujemo se ti zaradi tebe samega,
ker si po svoji sveti volji
in po svojem edinem Sinu,
s Svetim Duhom
ustvaril vse, kar je duhovnega in telesnega,
nas pa naredil
po svoji podobi in sličnosti
ter nas postavil v raj.*

Iz Frančiškovega Nepotrjenega vodila